Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

[Гар]гагдажа эхилһэн [х]аһан — 1921 оной [дека]бриин 21-һээ гарана | № 56 (13851) | 1975 оной мартын 7, пятница | Сэн 2 мүнгэн.

ХУРЬГАДАА ҺАЙНААР ТҮЛЖҮҮЛХЭ— МҮНӨӨДЭРЭЙ ДАЙШАЛХЫ ХЭРЭГ

■ Республикын колхоз, совхозуудта 387 мянга гаран хурьгад абтаа. ■ Зуун хонин бүриһөө зуу гаран хурьга абаһан хонишодой бригаданууд олошорно.

* * *

ХУРЬГАД УЛАМ ОЛОШОРЬООР

...сэнгын совхоздо түл ...а түлэг дундаа ябажа .... Эндэхи ажахы хонин ... хүгжөөхын түлөө ехэ ...олдолго гаргана. Хони ...рилгын һалбарине саа...нь хүгжөөхын тула үй...рнин һайн бааза бай...-талаар совхоз нилээд...нэ юумэ хээ.

...онидойнь бүхы байра ...р түхеэрэгдэнхэй. Хүй...алхи нэбтэрхэгүйгөөр ...үдынь һайса хүбхэлэ... хюреэдэмэл модоор ...кэдэнь хэһэн потолоог...гаар татаха сорготой, ...р хушалтатай. урда та...шэл сонхонуудтай. ...нээ байранууда де...хуурай, дулаан. Бүхы ...өөнүүдтэ зелёнко, һо...һурилоотой, ноб ногоо...үбһэн буулгагданхай ... Олонхи газарта үбһэ...хорёо соо набшаһата ...ябталагданхай.

...эдөө Инсэнгын хони...элжэлгэдөө эзэн, ёһоор ...э, шэрүүн уларилтай ... зоболонгүй дабажа .... Энээниенъ тэдэнэй ...эрэгүүдшье гэршэлнэ. ...элнүүдтэ орходоо хо... нилээдгүй тарган, ...юролтошье үсөөрөө. 6 ...гаран эхэ хонидой 4 ... шахуунь хурьга-...айна. Өөдэргэн шамбай ...айна.

...эзойнгоо хонин һүрэ...олошоруулхын тула хо...ехэл урма зоригтой-...эдэбхи үүсхэлтэйгээр ...ажа байна. Олохон хо...зуун эхэ хонин бүри-...00 хурьга абаха зорил...а табинхай. Жэшээнь, ...отделениин хонишон ...ай даадаг отарын хо...603 хурьга абажа, ...үлхэ уялга абаад, хэлэ...э хүрэхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллана. Тус отарынхид· үнгэрһэн жэлдэшье зуун хонин бүриһөө 100 шахуу хурьга абажа түлжүүлээ һэн. Мүнөө эндэ 364 хурьган абтанхай. Сүүдхэдээ 10—15 хонид хурьгална. Ахалагша хонишоной һамган Цэрэн-Дулма Самбуева хоёр туһалагшадтайгаа хамта түл тодон абана. Хонишод ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, малаа һайнаар эдеэлүүлхэ, харууһалха тушаа онсо анхарал хандуулна. Хонишодой гэртэ ажалаа эмхидхэхэ заабари ба социалис мүрысөөнэй гурим үлгэгдэнхэй. Май һарын дүүрэтэр таргашалагдаха тэжээлэй лимит бии. Энээнэй ёһоор отарада үбэлжэлгын хугасаада үбһэн 824, һолоомо 182, силос 729, концентрат 523 центнер хубаарилагданхай. Нигээд байхадаа хонишод зориһондоо хүрэхэ дүүрэн арга боломжотой.

Бадма Цыдыпов, Владимир Цыренжапов гэгшэдэй даадаг хоёр отарада тус тустаа 313—210 хурьган абтаад айна. Һаяхан хонин ажал дээрэ хүдэлхэеэ ерэһэн Владимир Цыренжапов түрүүшынхиеэ түрэхэ зуһаг хонидой зуун толгой бүриһөө 85-һаа үсөөн бэшэ хурьга абажа, түлжүүлхэ уялга абанхай. Мүнөө бүхы хурьгадайнь тоо 300-да дүтэлөө.

Дүршэлтэй хонишон Бальжан Бадмаевич Батуев эдэ үдэрнүүдтэ түл олоор абаха, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлхын түлөө мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. Тус отарын 610 эхэ хонидһоо 323 хурьган абтаад байна. Мүн хонишод Балдан Батуев, партиин гэшүүн Владимир Содномдоржиев гэгшэдэй даадаг отаранууд 300—300 хурьгатай болонхой.

Гэхэ зуура, түл абалгын өнэ халуун үедэ бүхы хэрэг жэншэдгүй һайнаар ябуулагдана гэхын аргагүй. Ажаглахада, олон дутагдалнууд үзэгдэнэ. Зарим отарын хонид ехэ туранхай зунай үедэ һайса шадал абхуулжа шадагдаагүй хэбэртэй. Даша-Нима Аюшеевэй даадаг түрүүшынхиеэ түрэжэ байһан хонидой шэнэ байра хүйтэн. Нёдондо зун нооһо хайшалалгын үедэ олохон зуһагуудай хүхэнүүд таһа хайшалагдашаһан байжа, хурьгадаа хүхүүлхэ аргагүй болошонхой. Б-Ц. Дамбаевай отарын байра соо нэгэ таладань дээрэһээ дуһаалаад, хэбтэринь ехэ шиигтэй болоо. Хонишод эндээ хабтагай модон шала дэбдижэ, хони, хурьгадаа байлгаха баатай болонхой. Үшөө ехэхэн талмайда шала хэгдэхээр байбашье, модон хабтагай байхагүй. Ветеринарна техник бүхы отаранууд дээгүүр ябажа, хурьгадай һүүл тайраха гэхэ мэтын хүдэлмэри хэнэ. Теэд ахалагша мэргэжэлтэд түл абалгын халуун үедэ илангаяа түрүүшынхиеэ түрэжэ байһан отарануудта онсо анхарал хандуулха ёһотой. Түрэжэ ядаха, үхэһэн хурьга түрэхэ ушар баһал үзэгдэнэ. Медицинын хүдэлмэрилэгшэд отаранууд дээгүүр ябадаггүй байна. Эдэ бүхы ушар шалтаганууд хонишодой ажалда өлдэб бэрхэшээл ушаруулна.

Тиимэһээ эдэниие һаяын сагта усадхаха шухала. Гэбэшье Инсэнгын хонишод түл олоор абажа, түлжүүлхын түлөө мүрысөөндэ түлэг оролсожо, зориһондоо хүрэхын тула эршэ зоригтойгоор хүдэлжэ байна.

Д. ДУГАРОВ,
манай корр.

Энэ зураг дээрэ Хэжэнгын аймагай «50 лет Октября» совхозой түрүү хонишод (зүүн гарһаа) Цыпилма Булатовна Цыденова Рыгзема Намсараевна Рампилова хоёрые харанат. Эдэнэрэй отаранууд хоорондоо ходо мүрысэдэг юм. Мүнөө ахалагша хонишон нүхэр Цыденовагай даадаг бригадынхид совхоз соогоо түрүүлэн, зүүн эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абаа. Гысыкбал Гыденовэй хүдэлдэг отарада зүүн эхэ хонин бүриһөө даб дээрэ 90 шахуу хурьган абтанхай.

М. НАМЖИЛОВАЙ фото.

ТОБШОХОНООР

ХУРЬГАД АБТАЖА ЗАХАЛАА

ПЕТРОПАВЛОВКА. (Зэдын аймаг) Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Н. Юговэй даадаг отарада түл абалга түлэг дундаа. Һүүлэй мэдээгээр эндэ 200 гаран хурьган абтанхай, бүрин бүтэнөөр түлжүүлэгдэжэ байна.

Байгша ондо дурсагдагша отарын хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 92 хурьга абахаар хараалһан зорилгоёо сүм бэелүүлхын түлөө улам эдэбхитэйгээр ажаллажа байнхай.

Б. ЖИГЖИТОВ.

400 ХУРЬГАН АБТАА

БЭШҮҮР. Хёлгын совхозой 2-дохи отделениин ахалагша хонишон М. Пестеревэй отарада түрүүшын 100 хурьган абтаба. Тус отарада ажалладаг хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 95 хурьга түлжүүлхэ зорилготой юм.

Мүнөө энэ отарын хонишод хараалһан түсэбөө сүм бэелүүлхын түлөө абтаһан хурьгадаа һайнаар түлжүүлнэ.

В. БОРИСОВ.

ХАХАДЛАА

БАРГАЖАН. Шитханай совхозой ахалагша хонишон Н. Плесовскиин даадаг эхэ хонидой отарада 360 гаран хурьган абтаба. Ахалагша хонишоной мэдүүлһэнэй ёһоор, мүнөө сүүдхэдэ 20—25 хурьган гарана.

И. КУЗНЕЦОВ.

ХЭЛЭҺЭН ҮГЭДӨӨ ХҮРЭХӨӨР

ХУРАМХААН. Дэрээнэй совхозой эхэ хонидой отарануудта түл абалга түлэг дундаа. Һүүлэй мэдээгээр ахалагша хонишон З. Ухиновагай даадаг отарада түрүүшын 300 гаран хурьган абтаад, бүрин һайнаар түлжүүлэгдэжэ байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ тус хонишоной даадаг отарада ажалагшад хонин бүриһөө хурьга түлжүүлхээр абаһан уялгаяа сүм дүүргэхын түлөө шармайн ажаллана.

Г. РИНЧИНО.

ЭМХИТЭЙГЭЭР ЭХИЛЭЭ

Табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсон, ажахын хонишод үшөө ехэ үрэ дүн туйлаха зорилготой. Бүхы колхозоороо зуун эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 90-һээ үсөөн бэшэ хурьга томо болгохо гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абтанхай. Олохон хонишод зуунһаа 100 гаран хурьга түлжүүлхэ зорилго урдаа табина.

Эдэ үдэрнүүдтэ хонид түлэг хурьгалжа эхилээд, энэ халуун хүдэлмэри һэһала һайн бэлэдхэлтэй, эмхидхэл һайнтайгаар үнгэржэ байна. Февралиин 22-һоо хойшо хамта 6 мянга үлүүтэй хурьгад абтаад, нэгэшье түл гарза хоролтодо ороогүй. Зарим ахалагша хонишодой отарануудта бүхыдөө абтаха ёһотой хурьгадайнь хахадһаа олонхинь абтаба. Жэшээнь, түрүү хонишон Доржо Будаев 653 эхэ хонидтой аад, даб дээрэ 380 гаран хурьгадтай болонхой. Мүн хонишод Василий Доржиев, Цырен-Дондок Норбоев гэгшэд баһал тэды шэнээн эхэ хонидойнгоо 40—45 процентые хурьгалуулаад, абаһан түлөө тобир һайнаар томо болгоно.

Мүнөө отарануудта үбһэ, һолоомо яһала бии. Гансал һанаата болохо юумэмнай — талха таряанай зүйл. Өөһэдынгөө адууһа малда, илангаяа хонидто эдюулхэ гэжэ таһалһан орооһомнай дууһаха дүтэлөө. Тиимэһээ урда тээнь эхэ хонин бүхэндэ үдэрэй 350 грамм орооһо эдюулдэг һаа, мүнөө тэрэнээ 200 грамм хүрэтэр бага болгообди.

Тэжээлэй дутамаг, бэрхэтэй байдалай тохёолдоошье һаа, хонишоднай бүхы хүсэ шадалаа, хамаг арга боломжоёо элсүүлэн хүдэлжэ, урдаа табиһан зорилгоёо заатагүй дүүргэхэ байха.

В. ШАБАНОВ,
Зэдын аймагай Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

...ОНИШОД ГАБШАГАЙГААР АЖАЛЛАНА

...ай отделениин хони...1974 ондо табигдаһан ... даабаринуудаа эр... һайнаар дүүргээд, ... оной шэнэ уялгануу...абаад, габшагайгаар хү...эхилэнхэй,

...эрһэн жэлдэ отделе...ай хонишод 3198 ... түлжүүлхэ ёһотой ...3584 хурьга томо бол...он. Ахалагша хонишод ... Доржиева, Пунсык ...лов гэгшэдэй бригада эрхимлэжэ гараа. ...урьгадые һайнаар ха...ха, түлжүүлхэ та... Цыдендоржи Чимитов, ... Жамбалов гэгшэд ... шадабари ехэтэй ... харуулаа.

...түрүүшүүлэй абьяас...р ажаллаһанай ашаар ... дүрбэн жэлэй түр...отделениимнай хурьга-...түлжүүлхэ даабаряа ...гүй дүүргээд лэ бай-...

...үрэндэ тушаагдаха хо...тусгаар һайн газарта ...ха, таргалуулха гэжэ ...енобди. Энэ талаар ... эрхим хонишон, ... Жамсаранова баян ...алтэй. Тэрэ 1971 ... 528 эрэ түлгэ хара...байгаа. Эдэ түлгэнүүд ...тарганаар ондо оруу...ад, хабартаа ногооной ...ын урда муудхааха-... тулада толгой бүхэн-... 200 грамм обёос үдэр...тэ бэлэйбди. Тиигэһэмд ...огооноор хүбхыжэ тар...бшуу. Дунда жэшээ-... толгой бүхэниинь 38 ...рамм боложо. гүрэндэ ...лгаа һэн. Тэдэнэй 25 ...итнь тарган сэгнэлтэ-...абтаа. Толгой бүхэниинь ... грамм нооһо үгөө.

Манай отделени жэл бүхэндэ гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө дүүргэдэг. Тэрэшэлэн жэл бүхэндэ малай тоо толгой олошоруулха түсэб хүсэлдүүлэгдэдэг юм.

Хонидой нооһые тон богонихон болзор соо хайшалжа абахые оролдодог гээшэбди. Тиигэжэ гүрэндэ нооһо тушааха дүрбэн жэлэй түсэб дүүргэгдэнхэй.

Бидэ һайн нооһотой, 1-дэхи, 2-дохи классай шанартай түлгэнүүдые үлөөжэ, зуһагтань хурьгалуулһан байгаабди. Эдэ хонидые Бадмажап Дондоков харууһалдаг. Үнгэрэгшэ жэлдэ тэрэ 558 хонидһоо 19 центнер 87 килограмм гэхэ гү, али хонин бүхэнһөө дунда зэргээр 3550 грамм нооһо абаһан байна.

Нооһо хайшалалгаар республикын хуушанай чемпион байһан Галина Дубшановна Доржиевагай хүтэлбэри доро Оренбургын онол аргаар олонхи үхибүүд хонидые хайшалдаг болонхой. 6—7 классай һурагшад нооһо хайшалжа гарадаг гээшэ. Энэ хэрэгтэ механизаторнууд. бусад томо хүнүүд хабаадуулагдадаггүй. Энээниие зүб гэхээр бэшэ. Иимэ байдал дээрэһээ хонидой нооһо хайшалалга унжагайрхаяа һанадаг.

Жэл бүхэндэ манай отделенидэ 10 мянган хонид ондо оруулагдадаг. Эдэмнай 18—20 газарта байрладаг. Бүхы отаранууднай электрын элшэ хүсөөр хангагданхай. 18 отарын хонишод радиоприемнигтой. Эхэ хонидой найман отарын хонишод өөһэдынгөө телевизортэй, үдэшэндөө сүлөөтэй сагтаа холо ойрын һонинуудые дууладаг, харадаг. 1973 ондо манай хонишодой коллектив һайнаар хүдэлжэ, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй 1000 түхэригэй мүнгэн шан абаа һэн. 18 отарынхид газетэ, журналнуудые захинхай. Эхэ хонидой долоон отарынхид шэнээр бариһан гэрнүүдтэ һууна. Мүн хонидойнь байра, шиферээр хушагдаһан, шэнэнүүд юм. Хотон бүхэндэнь уһа бүлэхэ түхеэрэлгэ табигданхай.

Парти. правительствамнай хонишодой ажал хүндэтэй дээрэ тооложо, түсэбһөө үлүү гараһан продукцидань нэмэлтэ түлөөһэ үгэнэ. Манай 8 хонишод 12155 түхэриг мүнгэ нэмэлтэ түлбэри абанхай. Энэ дүрбэн жэлэй хугасаа соо 312 хурьган нэмэлтэ түлбэри болгон хонишодто үгтөө. Үнгэрһэн жэлдэ 34 хурьган үгтэнхэй.

Олон жэлдэ ажаллаһан хонишодто ажалай стажай түлөө түлбэри нэмэжэ үгэдэг болонхой.

Мүнөө үедэ манай отделенидэ 2500-һаа үлүү хурьгад абтаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна. Мүнөө табан жэлэй шиидхэхы жэлэй түсэбые эрхим һайнаар дүүргэхын түлөө манай хонишон бүхэн социалис уялга абаад, КПСС-эй ЦК-гай партида, бүхы совет арадта хандаһан Хандалгада харюу болгон, эршэтэйгээр мүрысэжэ, габшагайгаар ажаллана.

Г. БАЗАРЖАПОВ,
Анаагай совхозой гурбадахи отделениин хонишодой бригадир.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

ХЭНИИНЬ ШАЛГАРАГША ААБ?

КАБАНСК. Эдэ үдэрнүүдтэ аймагай Соёлой байшанда ажахынуудай, промышленна предприяти, эмхи зургаануудай уран һайханай коллективүүдэй конкурс-харалга үнгэргэгдэбэ. Эндэ гол түлэб Кабанскын, Селенгинскын, Шэргинэй, Каменскын, Большая Речкын уран һайханай бүлгэмэй артистнар хабаадалдахадаа, мүнөөнэй болон арадай уянгата дуунуудые хангюурдажа, уян нугархай хатар харуулаа.

Һаядаа энэ харалгада эрхимлэгшэд Буряадай сэнгэр экранаар дуу, хатарай понирхолтой концерт харуулха байна.

А. ХАЛТУЕВ.

ТАСС ШЭНЭ ҺОНИН

А. Н. КОСЫГИН КОМИ АССР-тэ

СЫКТЫВКАР. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Коми АССР-тэ байха үедөө Печера, Воркута хотонуудаар ябаба. Нефтьшэдэй ба геологуудай ерээдүйн хото — Усинскын промышленна предприятинууд болон шэнэ барилганuудта хүрэжэ, нефть бүри ехээр гарган абалгын, улад зоной ажал ба ажаһуудалда хабаатай асуудалнуудаар һонирхоһон байна. А. Н. Косыгин Воркутадахи СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ «Северная» гэжэ шахтада ошожо, нэгэдхэмэл-оньһожоруулагдаһан лавануудай хүдэлмэритэйнь танилсаа, шахтёрнуудтай хөөрэлдөө.

ВАСХНИЛ-ай эрдэмтэдэй суглаан

Хүдөө ажахын эрдэмэй В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ бүхэсоюзна академиин эрдэмтэдэй жэлэй хамтын суглаан Москвада. мартын 5-да нээгдээ. ВАСХНИЛ-ай президент П. П. Лобанов элидхэл хэхэдээ, оронойнгоо хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ, хүдөө ажахын эрдэм дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ КПСС-эй ЦК-гай мартын (1965 оной) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй угаа ехэ удха шанартай байһые тусхайлан тэмдэглэнэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ научна эмхи зургаануудай коллективүүд хүдөө ажахыда научно-техническэ дэбжэлтэ хангаха нэгэдхэмэл программа удаан болзортойгоор хараалһан байна гэжэ суглаан дээрэ тэмдэглэгдээ. Селекциин хүдэлмэри үргэдхэхэ холын хараата программануудые зохёолго гол түлэб дүүргэгдэнхэй.

Академиин хамтын суглаан үргэлжэлхэ.

(ТАСС).

ПРАГАДА БАЯРАЙ СУГЛААН БОЛОБО

ПРАГА. (ТАСС). «Шэнэ Росситай экономическа, соёлой талаар ойртолсохо бүлгэмэй» үндэһэ һуурини табигдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан, Чехословак-совет хани барисаанай холбооной эдэбхитэдэй баярай суглаан эндэ болобо.

СЧСД-гэй ЦК-гай түрүүлэгшэ В. Давид баярай суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Чехословак-совет хани барисаанай холбоон (СЧСД) — ЧССР-эй Национальна фронтын олониитын ехэ эмхинүүдэй нэгэн болоно гэжэ тусхайлан тэмдэглэбэ. Холбооной 25 мянган эхин эмхинүүдтэ 1 миллион 800 мянган хүн нэгэдэнхэй. Тэрэнэй ажал ябуулгань граждаништуудай социалис бодол мэдэрэлэй бүрилдэлгэдэ һайнаар нүлөөлнэ, совет арадтай, СССР-тэй хани барисаагаа гүнзэгыруулгэдэ туһа хүргэнэ гэбэ.

Удаа тээнь КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев үгэ хэлэжэ, заседанида хабаадагшадые халуунаар амаршалаад, Чехословак-совет хани барисаанай холбоондо КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй эльгээһэн амаршалгын бэшэгые нэрьемэ альга ташалган доро соносхоо.

Танай холбоондо, тэрэнэй табяад жэлэй хүдэлмэридэ КПСС-эй ЦК-гай, манай партиин, совет хүнүүдэй али тухай талархалтайгаар хандадаг байһаниинь нүхэр Л. И. Брежневэй бэшэг дотор тон тодоор элирхэйлэгдэнэ гэжэ Б. Н. Пономарев мэдүүлбэ.

Советскэ Союзтай хэтын хэтэдэ хамтадаа! — гэһэн уряае Чехословакиин коммунистнууд - интернационалистнууд өөрынгөө партиин уласхоорондын политикын үндэһэ һуури болгонхой. Мүн манай парти, совет коммунистнууд тиимэл талархалтайгаар, тиимэл үнэн сэхээр. тиимэл хани барисаанай һайн һайхан мэдэрэлтэйгээр танда харюусана.

Манай арадуудай хани барисаан бата бэхи үндэһэ һууритай. Марксизм-ленинизмын туг доро адли уг зорилго тээшэ — коммунизм тээшэ дабшанабди, — гэжэ Б. Н. Пономарев үргэлжэлүүлэн хэлэбэ.

Эдэбхитэдэй суглаанда хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэ эльгээгдэхэ бэшэгые нэрьемэ, удаан замхашагүй альга ташалган доро баталан абаба.

Хани ёһоной хөөрэлдөөн

ПРАГА. (ТАСС). КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Г. Гусак Социалис оронуудай коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Прагадахи зүблөөндэ хабаадагшадтай — делегацинуудай толгойлогшонор, ЦК-нуудай секретарьнуудтай уулзаба. КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүд. КПЧ-гэй ЦК-гай Секретариадай гэшүүд уулзалгада мүн лэ хабаадаа.

Олимпиадын эмхидхэлэй комитет тогтоогдоо

1980 ондо Москва хотодо болохо зунай XXII Олимпиин наадануудта бэлдэхэ ба үнгэргэхэ зорилгоор СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо И. Т. Новиков түрүүтэй Олимпиадын эмхидхэлэй комитет тогтоогдоо.

Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Ф. Промыслов, Физкультурын ба спортын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи комитедэй түрүүлэгшэ С. П. Павлов, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. И. Кочемасов, Эстониин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо А. К. Грен гэгшэд Эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшын орлогшонор болобо. Тэрэшэлэн ниитын ба спортын эмхинүүдэй, министерствэнүүд болон албан зургаануудай түлөөлэгшэд Эмхидхэлэй комитедтэ ороо.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР В. С. ГУСЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 70 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, театральна искусствые олоной дунда тарааха талаар олон жэлдэ зохёон байгуулхы ажал ябуулһанайнь түлөө РСФСР-эй габьяата артист, пенсионер Василий Семенович Гусевые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1975 оной мартын 7.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Б. М. ДМИТРИЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, республикын сүүдэй ба прокуратурын органуудта олон жэлэй туршада эдэбхитэйгээр, аша үрэтэйгөөр хүдэлһэнэйнь түлөө Улаан-Үдын аймагай прокурор Батюр Моисеевич Дмитриевые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1975 оной мартын 7.

КПСС-эй горкомдо

КОММУНИС СУББОТНИК ҮНГЭРГЭХЭ ТУХАЙ

Улаан-Үдын хэдэн предприяти—авиационно, локомотив-вагон заһабарилгын, судна бүтээлгын, «Теплоприбор», «Электромашина» заводуудай, локомотивна депогой, оёдолой фабрикын, гэр барилгын комбинадай ба 1-дэхи СМУ-гай коллективүүд — В. И. Ленинэй 105 жэлэй ойдо зорюулагдаһан коммунис субботник 1975 оной апрелиин 19-дэ үнгэргэхэ гэһэн Москвагай предприятинуудай үүсхэлые дэмжээ.

КПСС-эй городской комитедэй бюро эдэ предприятинуудай үүсхэлые һайшаагаад, апрелиин 19-дэ Улаан-Үдэдэ коммунис субботник үнгэргэхэ тогтоол абаба. Субботнигой үдэр хүдэлһэн хүнүүдэй ажалай түлөөһэнэй мүнгэн табан жэлэй жасада оруулагдаха юм.

Субботник үнгэргэхэ эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ бэлэдхэл ябуулхыень райкомуудые, парткомуудые, ажалшадай депутадуудай городской ба районно Соведүүдэй гүйсэдкомуудые, партийна ба профсоюзай организацинуудые бюро уялгалаа. Субботник үнгэргэхэ городской комисси баталагдаба.

КПСС-эй РАЙКОМУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

ЗАЛУУ КОММУНИСТНУУД ҺУРАНА

ПЕТРОПАВЛОВКА. Зэдын аймагай залуу коммунистнуудай һургуулиин хоёрдохи хэшээл КПСС-эй райкомдо боложо дүүрэбэ. Суглаарагшадай урда партиин райкомой аппарадай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд лекцинүүдые уншаһан байха юм.

«КПСС-эй байгууламжа тухай» КПСС-эй райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша С. Д. Григорьев дэлгэрэнгыгээр хөөрөө. Политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша Ц-Д. Д. Доржиев «Коммунизм байгуулха хэрэгтэ КПСС-эй хүтэлбэрилхы,ударидахы үүргын улам дээшэлжэ байһан тухай» асуудалые эли тодо болгон харуулжа, коммунист бүхэнэй харюусалга тухай, хододоо түрүү зэргэдэ ябаха үүргэтэй байһан тухайнь онсо тоглобо.

1932 онһоо КПСС-эй гэшүүн, дайнай болон ажалай ветеран Сергей Фёдорович Таракановскиин ажал ябуулгые харуулһан материалнуудые суглаарагшад һонирхон хараһан байна.

Ажалай Улаан Тугай хоёр орден, олон медальнууд, РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотанууд, ВДНХ-гай мүнгэн болон бронзо медальнууд, «Мастер луговод» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһыень гэршэлһэн дипломууд, республикын Хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшэгдэһэн тухайнь үнэмшэлгэ болон КПСС-эй обкомой, райкомой, аймсоведэй гүйсэдкомой олон тоото Хүндэлэлэй грамотанууд Сергей Фёдоровичой габшагай шэн габьяата ажалай гэршэ болоно.

Партиин ветеран залуу коммунистнуудтай «Ажалдаа үльгэр жэшээ харуулан хүдэлхэ» гэһэн темээр ехэ һонирхолтой хөөрэлдөө хэбэ.

* * *

ХОРИ. 80-аад залуу коммунистнуудай һуралсал эндэ үнгэргэгдэбэ. Түрүүн табигдаһан программын ёһоор һонирхолтой, туһатай лекцинүүд тэдэнэрэй урда уншагдаа.

КПСС-эй райкомой секретарь Д. Д. Дагбаев «Совет обществын хүтэлбэрилхы, ударидахы хүсэн — КПСС» гэһэн асуудалаар лекци уншаба.

Тус райкомой эмхидхэлэй таһагай инструктор М. И. Полхосов «КПСС-эй байгууламжа, партиин Устав болон Программа» тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ.

«Коммунист — партиин эдэбхитэй тэмсэлшэ» гэһэн темээр КПСС-эй райкомой промышленностиин таһагые даагша И. С. Мартынов лекци уншаа.

Удаань политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша С. Р. Очиров «Уласхоорондын байдал тухай» лекци уншаба.

Энэ семинарые һарадаа нэгэ дахин зарлажа байбал, һайн байгаа гэжэ суглаарагшад мэдүүлээ. Иимэ һуралсал залуу коммунистнуудта сэгнэшэгүй ехэ туһа хүргэнэ бшуу.

Түрүү тугалшан — партиин гэшүүн

Коммунис ажалай ударник Татьяна Николаевна Гаврилова «Зырянский» совхозой нэгэдэхи отделенидэ тугалшанаар хүдэлнэ. Тэрэ 1972 ондо анхаа түрүүшынхиеэ 60 хашараг даажа абаһан байгаа. Залуу малшан даажа абаһан малаа нэгэшье гарза королтогүйгөөр тэнжээжэ, тобир тарганаар гүрэндэ тушааһан байна.

Удаадахи жэлынь Татьяна Николаевна 60 тугал даажа абаад, мүн лэ совхозойнгоо хүтэлбэрилэгшэдэй найдабари харюулаа. Юуб гэхэдэ, тэрэ хүдэлмэридөө үнэн сэхээр, оролдосо хэшээлтэйгээр хандадаг байгаа бшуу. Залуу тугалшан зоотехниин заабаряар малаа бүлеэн уһаар уһалдаг, рационой ёһоор эдеэлүүлдэг, тугалнуудайнгаа дэбдихэр саг соонь һэлгэдэг байгаа бшуу. Игэжэ эрхимээр ажаллаһанайнгаа түлөө Татьяна Николаевна комсомолой райкомой зүгһөө нэгэнтэ бэшэ дипломоор, ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна.

Үнгэрэгшэ жэлэй тугалнуудые даажа абаад, тэрэ мүнөө харууһална. Тэрэ даажа абаһан малаа нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлээд, тобир тарганаар совхоздоо тушааха гэһэн уялга һаахан абаа.

Тугалшан Татьяна Николаевна мүнөө КПСС-эй гэшүүнээр абтаба.

П. ХАЛТАНОВ.
Прибайкалиин аймаг.

ЗОРИҺОН НЮТАГЫНЬ — УОЯН

Сагай уларилай хэды шэмэрүүн хүйтэнөөр дошхорооншье һаань, Таазаһаа Уоян хүрэтэр татагдажа байһан харгы барилгада ажалладаг БАМ-ай залуу хүбүүд, басагад дулаалагдаһан палатканууд, вагон-гэрнүүд соо түмэр пээшэнүүдые табинхай байрлана. Абаһаар үбэлэй эхиндэ хүшэр байбашье, һүүлэй үедэ Таловка станциһаа асарагдаһан хабсаргамал гэрнүүд бодхоогдожо, хүдэлмэришэдэй байдал улам һайжарна.

Үдэрэй, үдэшын түү, али һүниин халаанда ажаллаһан автомашинын жолоошод, трактористнууд, экскаваторай машинистнүүд түмэр пээшэн түлижэ дулаасуулагдаһан байрадаа амарна. Мүнөө ехэ харгын барилгада бүхыдөө 300 гаран хүдэлмэришэд — залуу хүбүүд, басагад ажаллана. Бултадаа эбтэй эетэйнүүд, сүлөө сагтаа пээшэнэй тойрожо сугларанхай элдэб хүхюун зугаа дэлгэн хүхидэг юм. Заримдаа шатарай мүрысөө эмхидхэжэ, ана-мана тулалдадагшье байна.

Харгы баригшадай хүтэлбэрилэгшэдэй мэдүүлһэнэй ёһоор, байгша ондо бүхыдөө горитойхон мүнгэнэй хүдэлмэри бүтээхэ. Теэд барилгашад энэ зорилгоёо декабриин 5 болотор сүм бэелүүлжэ, дааһаа гадуур 100 мянган түхэригэй ажал хэхээр шиидэнэ. Гадна һаяын үдэрнүүдтэ Уоян хүрэтэр татагдаха харгыда үшөө нэгэ оньһожоруулагдамал колонно эмхидхэгдэхээр бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдажа байна.

Али бүхы талаараа хэды хүшэршье һаань, БАМ-ай барилгашад хараалһан зорилгоёо сүм бэелүүлхын түлөө хоорондоо мүрысэн ажаллана. Эндэ тоо бүридхэгшэд, бригадирнууд, комсомолой секретарьнууд хэгдэһэн ажалайнгаа үдэр бүриин дүнгүүдые согсолон, олоной үзэмжэдэ аржытар бэшэнэ. Мүн ханын газетэ, «Комсомолой прожекторнууд» таһалгаряагүй гаргагдадаг байна.

— Хэхэ ажалнай айхабтар ехэ. Харгы татахаһаа гадна, гол горхон дээгүүр олон хүүргэнүүдые бариха байнабди. Эдэ бүхы хүдэлмэрэе мүнөө зэргэ ябуулаагүй һаамнай, һүүлдэ, сагай дулаархада урдаа ортоогүй байжа магад. Бидэ хэды хүшэр, хүндэшье һаань, сагые ахихаар бүхы хүсэеэ зангидан ажалланабди, — гэжэ автомашинын жолоошон Ф. Н. Кагукин хэлээ һэн.

Вл. ЖИГЖИТОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: түрүү жолоошон Ф. И. Кагукин. Геодезистнүүд Л. Улитин (баруун гарһаа) П. Обвинцев хоёр.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ
Ф. СОРОКИНОЙ
фотонууд.

БАМ

МҮНӨӨНЭЙ АГУУ БАРИЛГА

МАГИСТРАЛЬНЫЙ ТОСХОН БОДОЖО БАЙН[А]

Киренгэ станциин район болохо, урдань хүнэй ябаагүй тайгада Эрхүүгэй областиин комсомолшуудай габшагай отрядай ерэһээр хэдэхэн һара үнгэрөө. Түрүүшын майхангуудай ороондо байшан гэрнүүд бодобо. Хамтын 6 байра, столово, магазин, клуб баригдаа. Эндэ Магистральный тосхон бодожо байна. Энэмнай Ленэ мүрэнэй эрьеһээ Байгал далай хүрэтэр ошохо зам дээрэхи Звездный тосхоной удаадахи, хоёрдохи пункт болохо юм. Энэ үе ссо ажаһуугшадайнь тоо таба дахин олошороо.

Мүнөө барилгашад ерээдүйн түмэр замай ба автохаргын баригдаха самсаал гаргажа байна.

Магистральный тосхониие барижа байгшадта энэ жэл онсо ушар удхатай юм. Эдэнэй хүдэлмэриин хэмжээн зургаа дахин нэмэхэ зэргэтэй. Хабар болотор байрын шэнэ гэрнүүдые, хэлхеэ холбооной байшан, эд бараанай магазин ашаглалгада оруулагдаха. Больница баригдажа эхилээ. Мүрэнэй эрьедэ причал, мүн котель[ная], карни, эдеэ хоол х[...] холодильник, хүүгэд[...] баригдахаар хара[...] БАМ-ай харгын бари[...] дан түргэнөөр ябуу[...] Магистралиин баруу[...] тогай барилгашад Ле[...] циһаа Байгалай то[...] портал хүрэтэрхи [...] харгые хараалагдаһа[...] зорһоонь нэгэ жэлээр [...] барижа дүүргэхэ уял[...] хай.

ТАСС-ай к[орр.]
Магистральный,
Эрхүүгэй область

ЛЕНЭ МҮРЭНЭЙ ХҮҮРГЭ

Ленэ мүрэн дээгүүр гараха түмэр замай хүүргын 4-дэхи тулгын узуурта һүүлшын хэдэн кубометр бетон шудхагдаа. Харгын баруун участогай түрүүшын барилга болохо энэ хүүргэ Звездный тосхон ошохо зам нээхэ юм.

Хүүргын барилгашад 40 градус хүйтэнэй боложо байбашье, графигһаа гадуур ажаллана. Хүүргын бүхы табан тулгань булад ханаар хүреэлэгдэнхэй. Бетоной холисо ашаһан автосамосвалнууд хойно хойноһоо һубарилдан, эндэ ерэжэл байдаг. Хабсаралгын хүдэлмэри мүльһэн дээрэһээ эхилнэ. Барилгашад хүүргынгээ эгээл харюусалгатай ажалые мүльһэнэй хайлатар дүүргэхэ гээд яаранад. Хүүргын утань 445 метр болохо юм. Тэрээн доогуур томо суднанууд һаадгүй тамаран гаража байха.

Партида, совет арадта партиин ЦК-гай хандаһан хандалгада харюу болгон, хүүргээ августын 20 болотор барижа дүүргэхэ, түмэр замай лини табихаар болгохо уялга абанхай. Ленэ станциһаа хүүргэ дээгүүр гараха зам энэ жэлэй 3-дахи кварталда нээгдэхэнь.

Ленэ станциһаа Таюры хүрэтэр тус харгыгаар ябаха түрүүшын поездын хүндэтэ пассажирнууд болохо эрхэдэ хүртэхын түлөө социалис мүрысөө БАМ-ай баруун участогай барилгашадай дунда дэлгэрүүлхэ үүсхэлые КПСС-эй Усть-Кутска горком һайшааһан байна. Энэ мүрысөөндэ хүүргын барилгашад эдэбхитэйгээр хабаадана.

ТАСС-ай корр.
Усть-Кут.
Эрхүүгэй область.

Становой шэлын бо[...]

БАМ-ай тубэй уч[асток]... барилгашад Хойто П[...] риин хада уулые дам[...] раха түмэр зам [...] Амарай область [...] АССР хоёрой хилэдэ [...] Становой шэлын [...] хадын Лапри гэжэ го[...] эрье шадар түрүүшы[...] нүүд бодхоогдоод, 1,5 [...] ган хүнэй ажаһууха [...] үеын тосхоной уя[...] зурылдаха шэнжэтэй б[...] байна. Барилгын ехэ [...] 47-дохи мостоотрядай [...] эндэ бодохо.

Тында-Беркакит гэһэ[н] гаран километр лини [...] ай түб участогые [...] нүүрһээр айхабтар [...] Яхадай урда району[...] холбохо юм. Энэ харгы[...] уулаар, 2300 метр [...] Становой шэлээр дамж[...] раха. Байгша ондо [...] 100 километр самосва[...] гагдаха, 4 миллион [...] метр элһэн адхагдаха, [...] аад хүүргэ, мүн 28 [...] метр гол харгы бариг[...]

Партида, совет [...] хандаһан КПСС-эй [...] хандалгада харюу [...] эндэхи барилгашад [...] ондо бүхы хүдэлмэрэ[...] гэнөөр, һайнаар бүтээ[...] жэ шиидэнхэй.

ТАСС-ай ко[рр.]
Тында.
Амарай область.

Байгаалиин барагдашагүй баялигууд тээшэ

Байгал-Амарай түмэр замай барилгые ажалай эршэ үдэр ерэхэ бүри улам шангадажа байна. Станци, харгы, хүүргэнүүд баригдана, шэнэ барилганууд ашаглалгада оруулагдана. БАМ-ай барилгашад партиин хараалһан түсэбүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ гэжэ оролдон, габшагайгаар, комсомолой эршэ зорилготойгоор ажаллана. БАМ-ай барилгашадай ажал, ажабайдал тухай ТАСС-ай корреспондентнүүд хөөрэнэ.

ХЭМЖЭЭН АБТАА

«Дружба» колхозой Энхэ-Талын һүнэй фермэдэ нарай тугалай гарзалха ябадал олон, үнеэдэй ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ хүдэлмэри хиналтагүй муугаар ябуулагдана гэһэн дохёо Хяагтын арадай хиналтын комитет абаад байхадаа, эдэ бүгэдые тон нарин наар шалгаха гэжэ оролдоо. Арадай хинагшад тус фермэдэ байгаа дутагдалыень гүйсэд элирүүлбэ.

Үнгэрһэн һарын 14—15-най үдэр Энхэ-Талын фермэдэ нарай найман тугал гарзалаа. Ажалай журамай тон һула, зооветеринарна эрилтые хазагайруулһан дээрэһээ иимэ тулюур байдалда эндэхи һаалишад ороо гэжэ шалгалтада хабаадагшад онсо тэмдэглээ.

Шалгалта хэһэнэйнгээ удаа арадай хиналтын гэшүүд эндэ суглаа татаа.

Урдандаа аймагай түрүү фермэнүүдэй нэгэн гэжэ тоологдодог комсомол-залуушуулай коллектив мүнөө юундэ ядуу байдалда орооб гэһэн асуудалда фермые даагша Б. Гарматаров харюусаха баатай болоо. Ажалай журамай һуладаһанһаа боложо, һаалишад өөһэдынгөө хүдэлмэридэ харюусалгагүйгөөр хандана. Хүн бүхэн өөрынгөө дуратай сагта үнеэдээ шобтор һон мэтэ болоод, гэртээ харишадаг байха юм. Фермэдэ дежурлаха график эндэ оройдоошье сахигданагүй.

Аймагай хиналтын комитедэй гэшүүдэй, зооветмэргэжэлтэдэй ябажа шалгаха үедэ фермэдэ нэгэшье хүн байгаагүй. Һая гараһан тугалнуудай эхэтэеэ хамта нойтон дэбдихэр дээрэ шэшэрэлдэн хэбтэхэнь харагдаа. Фермэ соонь шиигтэй, шабар шабхадаа даруулшанхай. Тэжээл буйлуулдаг цехэй хүдэлгэгдэдэггүй дээрэһээ талха тарянай зүйл хуурайгаар үгтэнэ.

Энхэ-Талын фермэдэ бии байгаа дутуу дундануудые богонихон болзорто усадхагдаха болоо. Өөрынгөө ажалда харюусалгагүй байһанайнгаа, нарай тугалнуудые олоор гарзалуулһанайнгаа, һаалияа доошолуулһанайнгаа түлөө фермые даагша Б. Гарматаров һарын, отделениие эрхилэгшэ Б. Абидуев хахад һарын салингаар ялада унаба.

А. СУРМАЧ.
Аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшын орлогшо.

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН

ТАРЯАШАДАЙ ЗАХИЛААР

КУТАИСИ. (ТАСС-ай корр. Р. Мегрелишвили). Бага хэмжээнэй тракторнуудые бүтээдэг эндэхи завод «Т-16МТ» түхэлэй мөөртэ машинануудые Болгари эльгээбэ. Газарай хүрьһэндэ үтэгжүүлгэ хэхэ, рассада һуулгаха, продукци зөөхэ талаар эдэ машина үргэнөөр хэрэглэгдэхэ байна. Теплицын хүдэлмэрие оньһожоруулха техникэ бүтээн гаргажа эхилбэ.

Кутаисиин завод машина, техникээр хүдөө ажахые хангадаг түрүү предприяти юм.

Түсэбтэ табан жэлэй эхинһээ хойшо предприятида продукци үйлэдбэрилэн гаргалга хахад хубяар дээшэлээ.

ХҮДӨӨГЭЙХИДТЭ — ОНЬҺОН ТЕХНИКЭ

МОСКВА. (ТАСС-ай корр.). Хабарай тарилгын эхилтэр оронноймнай колхоз, совхозууд оньһото техникэ олоор абаха. Механизаторнууд 71 мянган трактор, удаа тээнь — газар элдүүрилхэ 89 мянган машина абаха байна. 300 моринной хүсэтэй двигательтэй К-701 түхэлэй түрүүшын хүсэтэ машинанууд бүтээгдэжэ, хүдөөгэй ажалшадта эльгээгдэбэ.

Тракторнуудые, хүдөө ажахын машинануудые, запас частьнуудые, үрэһэ хүрэнгэ, утагжүүлгэ ба бусад хэрэгсэлнүүдые хүдөө нютагуудта дары түргөөр эльгээхэ шухала. Эдэнии хэрэгтэй газартань хүргэхын тула вагонууд, контейнернууд, цистернэнүүд нэн түрүүн үгтэнэ гэжэ «Союзсельхозтехникын» нэгэдэлһээ ТАСС-ай корреспондентдэ мэдээсэбэ.

Таряа хуряаха машинанууд хүдөө нютагуудта эльгээгдэнэ. Кукуруза тариха 11 мянган шэнэ сеялкэ тарилгын эхилтэр колхоз, совхозуудта эльгээгдэхэ юм.

БАМ-ай ТОННЕЛЬНҮҮДЭЙ ПРОХОДЧИГУУДТА

ЯСИНОВАТАЯ (Донецкэ область). (ТАСС-ай корр. А. Лейкин). Шорой тээхэ түхеэрэлгэ, хүсэтэ лебёдко ашаһан вагонууд Ясиноватая станциһаа Байгал-Амарай түмэр замай барилгын 11-дэхи тоннельнэ отрядта ошобо. Хада газарта тоннель малталгын хүшэр бэрхэшээлтэй хүдэлмэрие эдэ оньһожоруулха юм.

Байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэбөөр хараалагдаһан бүхы түхеэрэлгэнүүдые предприятиин коллектив БАМ-ай барилгашадта болзорһоонь урид эльгээхээр шиидэнхэй.

ХАДАНУУДШЬЕ... НИИЛЭДЭГ

ДУШАНБЕ. (ТАСС-ай корр. Л. Фрейдкин). Таджикистанай хойто захын Ганчи гэжэ райондо, 62 метр үндэр хаалта баригдажа эхилбэ. Энэнь хадын Даганасай гэжэ мүрэнии хаагаад, хоёр уулые ниилүүлхэ байна. Ингэжэ һайрамай уһан тогтоогдохо юм.

42 миллион кубометр уһан хаагдажа, зундаа 3,5 мянган гектар газар уһалха. Тэпэлэгшэд, механизаторнууд хаалта худар ошохо зам гаргахаар бэлдэжэ эхилээ.

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР ЦЕМЕНТ

ЛИТВАГАЙ ССР. (ТАСС-ай корр. Э. Станкявичюс). СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ цементын завод жэлэй эхинһээ хойшо хахад миллион тонно цемент үйлэдбэрилэн гаргаба. Энэнь нёдондо жэлэй түрүүшын хоёр һарынхиһаа гурбанай нэгэ хубяар ехэ юм.

1974 оной хоёрдохи хахадта ашаглалгада үгтэһэн 7-дохи, 8-дахи технологическа линнүүдэй проектнэ хүсэндөө ороходонь, иимэ амжалта туйлагдаа. Энээнэй ашаар хоёр һарын турша соо түсэбһөө гадуур 10 мянган тонно эрхим шанартай продукци үйлэдбэрилэгдэһэн байна.

ТУРКМЕНИИН ГАЗ

НЕБИТ-ДАГ (Туркмениин ССР). (ТАСС-ай корр. П. Масюков). Бага температурада газ сэбэрлэн шүүхэ технологическа ехэ түхеэрэлгэ болзорһоо гурба һараар урид проектнэ хүсэндөө оруулагдаба. Энэнь Туркмениин нефтеэр баян Барсагельместэ баригдаа. Тус барилгын ашаглалгада оруулагдахадань, Дунда Ази Центр хоёрой хоорондохи ехэ газопроводой гурбадахи соргоор сэнхир түлишэ дамжуулагдажа эхилхэ байна.

ЭЛШЭ ХҮСЭНЭЙ МАГИСТРАЛЬ БАРИГДАНА

КИШИНЁВ. (ТАСС-ай корр. Б. Гиссер). Молдавиин ССР-эй Бельцэ хотоһоо Винницкэ областиин Ладыжинска ГРЭС хүрэтэр баригдаха ехэ хүсэтэй электро-дамжуулгын линидэ түрүүшын тулга табигдаа.

230 гаран километр энэ лини байгша оной октябрь һарада дүүргэгдэжэ, ашаглалгада оруулагдаха юм. Тиихэдэнь Молдавиин малай байрануудай ехэ бүлэг барилганууудай хэгдэжэ, хүдөө ажахын түүхэй эд болбосоруулха шэнэ предприятинуудай үргэдхэгдэжэ, баригдажа байһан Молдавиин хойто районууд электрын элшэ хүсөөр һайса хангагдаха юм.

ИЛАЛТЫН ОЙДО — АЖАЛАЙ БЭЛЭГҮҮ[Д]

КПСС-эй Центральна Комитедэй «1941—45 онуудтахи Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнда совет арадай Илалтын 30 жэлэй ой тухай» тогтоолой гүнзэгы удхатай мүрнүүд совет хүн бүхэнэй һанаа сэдьхэл омогорхоно.

Манай Баргажанай аймагай ажалша малша арад зон дайнай түрүүшын үдэрһөө бүхы совет арадтайгаа нэгэ хүн шэнги мэсэ зэбсэгээ барижа, хүсэ шадалаа эршэдүүлэн ороһон юм. 1941 оной июниин 23-да партиин Баргажанай аймагай комитедтэ, аймагай военкомадта бүлэг басагад — партиин гэшүүндэ кандидадууд В. А. Марфина, И. Л. Массовер, комсомолшууд Е. Н. Устюгова, Л. И. Молчанова гэгшэд мэдүүлгэ оруулһан юм. Тэдэнэр мэдүүлгэ соогоо иигэжэ бэшээ һэн: «Манай Совет орондо гитлеровскэ Германиин добтолон ороһон ушарһаа бидэниие Улаан Армиин сэрэгшэд болгожо абыт, түрэл совет арадтайгаа хамта социалис Эхэ ороноо хамгаалхабди. Ами бэеэ хайрлангүй, большевик партиингаа түлөө, жаргалта ажабайдалайнгаа түлөө эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэхэбди» гэжэ һэн. Энэ үдэр Һубын сомоной 25 колхозниигууд хамтын мэдүүлгэ оруулжа, бултыень байлдаанда эльгээхые гуйгаа һэн.

Мүнөөдэр бидэнэр манай аймагай олон зуугаад сэрэгшэдэй дайнай хатуу харгы замые дахин дахин ухаан зүрхэндөө хадуужа байнабди. Баргажанай мянгаад гаран сэрэгшэд Эхэ оронойнгоо үндэр хайра шагналда хүртэһэн байна. Улан нютагта түрэһэн, Смоленскын газар дайдадахи партизанай хүдэлөөнэй алдарта комбриг Гуржаб Ванюшкеевич Очировай, Баргажан тосхонһоо урган гараһан гурбан аха дүү танкистнар Козулинтанай, Душалан һууринһаа ошоһон 7 аха дүүнэр Чирковтоной, Улюкчикан нютагһаа гараһан гурбан аха дүү Баяновтанай, Шитхан нютагай дүрбэн аха дүү Шрагерганай болон манай нютагай олон зуугаад хүбүүдэй алдар солоорнь нютагаархидынь омогорходог юм. Гансал манай аймагай 1.800 гаран сэрэгшэд Эхэ ороной эрхэ сүлөөгэй түлөө баатарай үхэлөөр унаһан юм. Аймагай ажалшадай баатаршалга харуулһан документнүүд соо ниилээд һонин баримтанууд бии. Баргажанай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн С. Несгериха митинг дээрэ иимэ тангариг үгэһэн байха юм: «Сэрэгшэдтэ татагдаһанда тооложо, фашизмые һүнөөжэ, социализмын илахын түлөө тэмсэхэбди». 1941 оной июль һарада Баян-Гол нютагай үндэр наһатай үбгэд Семён Сандуев, Монто Гатапов, Пирма Буодиев гэгшэд үбһэ хуряалгын габшагай ажалда оролсоходоо, «бидэнэр түрэл арад зонойнгоо хүбүүдэйнгээ илалтын түлөө колхозойнгоо ажалда хамсыгаа шууужа оролсохомнай» гэжэ мэдүүлээ һэн. «64 наһатай Семён Сандуев 12 студентнэрые, һургуулиин һурагшадые дахуулжа, абаһан уялгануудаа үлүүлэн дүүргээ», — гэжэ «Баргажанай үнэн» газетэ бэшэһэн байдаг. Манай аймагай ой модоной ажахын хүдэлмэришэн Ф. Д. Реховский 1941 ондо жаса бии болгохо гэһэн совет арад зоной һайн һайхан хүдэлөөниие үнэн зүрхэнһөө һайшаажа, дайнай дүүрэтэр һара бүри 2 үдэрэйнгөө салингые жасада зорюулаа һэн. «Би өөрөө граждан дайнда хабаадаһан хүнби, хэрбээ Эхэ оронойнгоо уряалаа һаань, үбгэншье хадаа буугаа барижа, граждан дайнай үедэ сагаантаниие, хари гүрэнүүдэй дээрмэшэдые сохиһон шэнги фашис булимтарагшадые сохихоб», — гэжэ бэшээ.

Ямар хэсүү, ямар хүндэ саг байгаа гээшэб! 1943 ондо партиин Центральна Комитедтэ партиин айком иимэ телеграмма эльгээбэ: «Баргажанай ажалшад «Социалис Буряад-Монгол» гэһэн самолёдуудай эскадрили болон танкнуудай колонно байгуулха хэрэгтэ 2 миллион 817 мянган түхэриг суглуулжа тушааба». Һаяхан би Баян-Голой дунда һургуулиин комсомолшууд болон пионерүүдэй суглуулһан документнүүд соо иимэ мэдээсэл олоо һэм: «Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Буянта Цыренжаповта, партийна организациин секретарь Содном Ешиевтэ, мал ажалай талаар түрүүлэгшын орлогшо Радна Будаевта. Самолёдууд болон танкнуудые байгуулха хэрэгтэ 293 мянган түхэриг суглуулһанайтнай түлөө, Ленинэй нэрэмжэтэ городой ажалшадта туһалһанайтнай түлөө аха дүүгэй баяр, Улаан Арминн баяр баясхалан хүргэнэм. И. Сталин».

Дайнай үедэ түрэл арадтайгаа, Коммунис партиин хүтэлбэри доро совет залуушуул, ленинскэ комсомолой эрэлхэг габьяа харуулһаниинь бултанда мэдээжэ. 1942 оной декабриин 23-да аймагай залуушуулай суглаан боложо, суглаанда хабаадагшад бүхы үетэнөө үшөө эршэтэйгээр ажаллахыень уряалһан байха юм. Һаалишан, комсомол басаган М. Будаева 23 үнеэн бүриһөө тугалнуудые тэнжээжэ, ниилээд ехэ һү һааба, хонишон басаган Е. Ринчинова 980 эхэ хонидһоо 1.030 хурьга абаа, һурагша, залуу комсомол Зарубин зунай амаралтын үедэ 294 ажалта үдэр олоһон гэхэ мэтэ дүнгүүд гаргагдаһан байгаа. Залуушуулай гайхамшаг ажал тухай нэгэ үнэмшэлгэ һонирхомоор: «17 наһатай комсомолец Бальжинима Батомунхоев газогенераторна ЧТЗ тракторые өөрөө шудалжа, 3 жэлэй туршада тон бэрхээр ажаллаа. Дайнай гурбадахи хабар Бальжинима трактораараа 426 гектар газар хахалжа, түсэбөө 271 процентээр дүүргэхэ зуураа 847 килограмм тайрагдаһан түлеэ, 117 килограмм бензин болон 136 килограмм автол алмаһан байна. 1941 онһоо комсомолой гэшүүн Батомунхоев тон эдэбхитэй, бригададаа агитатор, комсомолшуудай булэгые хүтэлбэрилдэг». Батомунхоевой үетэнһөө асуухада, нүхэдынь «тэрэ хүн ажал дээрээ сай уужа, забһарлалга хэхэ гээшые мэдэдэггүй, сайгаа тракторайнгаа ябадал дунда, машинын жолоодо һуужа ябаад уудаг хүн һэн» гэлсэнэ. Энэл даа агууехэ дайнай үеын корчагинцууд! Гансашье дайнай дүлэн соо, буугай тобшын зэдэлээн доро бэшэ, харин ажал дээрэ илалтые шэрээлсэдэг байгаал!

Дайнай үедэ совет эхэнэрнүүд үзэгдөөгүй баатаршалга харуулһаниинь бултанда мэдээжэ. Сэрэгтэ ошоһон нүхэрэйнгөө түлөө ажаллаха, үхибүүдээ хүмүүжүүлхэ, фронтдо эдеэ хоол, хубсаһа бэлдэхэ — тэдэнэй хэһэн бүхы ажал хэрэг тоолохоор аал! Саг жэлэй ошохо бүри манай энхэрэгшэ эхын, эгэшэнэрэй, сарюун һайхан шарайе дурдан дуулан, дахин дахин магтан һанахаар лэ.

Энэ үнгэрһэн он жэлнүүдэй үйлэ хэрэгүүдые түрэл арад зонойнгоо, бидэ бүгэдын аба эжынэрэй, аха эгэшэнүүдэй ажал хэрэгүүдые һанан бодоходо, сэдьхэлдэ омогорхол түрэнэ. Мүнөө үеын залуушуулда тэрэ үеын комсомолшуудай намгарые хөөрэхэнь тон тон шухала байна. Залуушуул Эхэ оронойгоо түүхэ һайн мэдэг.

Бидэ агууехэ Илалтын 30 жэлэй ойдо эдэбхитэйгээр бэлдэжэ эхилэнхэйбди. Партийна организацинууд, профсоюзна болон комсомолой комитедүүдтэй хамта 1975 оной социалис уялгануудые бүхы ажалшаднай абахадаа, Майн 9 болотор дүүргэхэ зорилгонуудаа элирүүлһэн байха юм. Аймагай электриигүүд һайндэр болотор түсэбһөө гадуур малай фермэнүүдтэ, барилгын участогуудта электрын гэрэл хүсые татажа үйлэдбэридэ оруулха гэһэн зорилго табяа. Байкалрыбтрестын 20-дохи ПМК-гай барилгашад Майн 9 болотор дайнай ветерануудта 4 байра түсэбһөө гадуур бариха гэһэн уялга абаа. Баргажанай совхозой хоёрдохи һаалиин фермын һаалишад хахад жэлэйнгээ түсэб Илалтын һайндэр болотор дүүргэхэ эрмэлзэлтэй. Баргажанай леспромхозой комсомолшууд «Илалтын үдэртэ — 100 габшагай үдэр» гэһэн уряатайгаар ажаллана. Эдеэ хоолой комбинадайхид «8 часай ажалай түсэбые 7 час соо дүүргэхэ» гэһэн зорилготой. Душалаан һууринда ажалладаг залуу малшан Николай Белоконытов «өөрынгөө болон дайнһаа бусаагүй хүбүүнэй түлөө» ажаллаха гэһэн хүдэлөөниие дэмжээ. КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Ми[нистр]нүүдэй Соведэй, ВЦС[ПС] болон ВЛКСМ-эй д[...] гын Улаан тугта хүр[...] Уланай колхозниигууд [...] боломжонуудаа тоолож[...] нэ социалис уялга[...] абаа.

«Баргажанай үнэн» [...]тэ агууехэ Илалтада з[...] лагдаһан хуудаһануу[д...] жэ, манай совет арада[й...] таршалга тухай ниилээ[...] нин материалнуудые т[...] лажа эхилээ, дайнда [...] даһан хүндэтэй хүнүүд [...] гай радиогоор үгэ хэ[...] ажалай коллективүүдэй [...] нын газетэдэ эдэбхитэ[й...] бэшэдэг болонхой.

Пионернүүд, комсомол[шууд,] һурагшад нютаг нютаг[...] сэрэгшэдэй баатаршал[га...] дые тобшолжо, урдань [...] дээгүй шэнэ баримтан[...] олоно. Уланай ко[лхозой] комсомолшууд дай[...] унаһан нютагайхида[й...] расхаалда табигдаһан [...] нүүдые заһаха, дайнд[а...] лид болоһон хүндэтэй [...] гаархидтаа, дайнда у[...] сэрэгшэдэй гэр бүлэнэ[й...] туһалха гэхэ мэтэ ол[...] рилгонуудые табиһан [...] Баргажанай-Адагай, Ба[...] лой, Баргажанай дунд[...] гуулинуудай музей[...] оробол, манай сэрэг[...] алдарта тэмсэл тухай [...] нирхолтой олон барим[та...] дые олохоор юм. Ай[магай] соёлой байшангуудай, [...] буудай коллективүүд [...] дэртэ бэлдэжэ. эхил[...] Февралиин 1-һээ ма[...] болотор аймаг соомнай [...] һайханай коллективүү[...] ралга боложо эхилэнх[эй...] маг соогоо үнгэрэгшэ [...] шалгарһан Баян-Голой [...] һайханай коллектив а[...] харалгада түрүүшы[н...] церт табиһан, Карл Ма[рксын] нэрэмжэтэ колхозой [...] лэгшэд һайндэртэ б[...] байһан тухайдаа со[...] Эдэ үдэрнүүдтэ клуб, б[...] текэнүүдтэ дайнда хаб[...] шадтай уулзалга боло[...] лээ, совет арадай Илал[...] хай кинофестиваль б[...] Спортивна мүрысөөнүү[д...] хилэгдэжэ, барилда[...] шатаршад, санашад, [...] буудагшад агууехэ Ила[...] зорюулжа мүрысэнэ.

Партиин райкомой [...] хи бүлэг лекторнүүд, [...] тийна комитедүүдэй [...] хи политинформатор, а[...] торнууд ажалай кол[лекти]вүүдтэ ошожо, парти[...] гай Илалтын 30 жэл[...] тухай тогтоолоор, һай[...] бэлдэхэ тухай лекци [...] Партиин райкомой [...] лекторнууд малай ф[...] нүүд, отаранууда о[...] ойлгууламжын хүд[...] ябуулжа байнхай. [...] рые нэрэтэй түрэтэйго[...] тажа, ажалдаа шэнэ [...] тануудаар агууехэ Ил[...] һайндэрые угтаха зор[...] тойгоор Баргажанай [...] шад хүдэлжэ байна.

Р. ГАРМА[...]
КПСС-эй райком[...] секрета[рь].

...ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНГАНАБ?

...АНХАРАГДААГҮЙ...

Худөө нютагуудай хүн зоажаһуудалай эрилтэ хан... гол газарынь комбинат, ...абалгын пунктнууд ...о. Иимэ пунктнуудые ...хэ аргагүй багахан ...уудта нүүдэл мастер...ууд ябажа, хүн зоной ...уудалай үдэр бүриин ...э хангадаг. Энэ талаар ...ой, республикын түрүү ...тивүүдэй дүй дүршэл, ...аргануудМухар-Шэбэ... аймаг дотор хэр үргэнөөр ...үүлэгдэнэб, хангалгын ...ай нэрэ хүндэ ажалша... дунда хүндэтэй болон...гү? Үгы гээд сэхэ руунь ... Аймагай һуурин тос...хэнөөр ябажа, холын ...дта хүрэжэ, хүн зон...хөөрэлдэһэнэй, комби... жэл соо хэһэн, бүтээ...хүдэлмэриин үрэ дүнтэй ...саһанай удаа иимэ ...лол хэлтэй болоно.

Ажалшадай ажаһуудалай ...тэ хангадаг аймагай ком... түсэбөө жэл бүри ...дэггүй. Тодорхойлхы, ...дэхи жэлдэ хангалгын ...гаан түхэригэй ажал ...даабаряа 176.300-да ...шамай хүргөө. Хүн бү...э хэды түхэригэй хан...н хүдэлмэри хэгдээб гэ... тэрэнь республикын ...оо хоёр дахин бага. ...надай ажал хүдэлмэри ...руулха, ашаг үрэтэй... хүдэлдэг предприяти ...охо тушаа аймагай сүг...бүхэндэ шүүмжэлэл хэг..., теэд тэрэнһээнь ямар...үрэ дүн гарадаггүй. Хан...н албанай хүдэлмэри...дэй хангалтагүй ажал ... гомдол аймагай газе... редакцида орожол бай-

...нэ тосхондо ажаһууша ...аснобаева шэнэ жэлые ...платитай угтахаб гэжэ ...хүсэһэн байгаа. Теэд ...ь бүтээгүй. Юуб гэхэдэ, ...шод залуу басаганай ...сар соонь дүүргэжэ ша...ы бшуу. Тиихэдэ тэндэ... дунда һургуулиин багша ... Ижевская костюм ...жа шадангүй, материа...өөргэнь бусаажа абаа. ...баримтанууд гансашье ...бэшэ, бусад ажахынууд... пунктнуудта үзэгдэдэг.

Захил олон ородог, ха...саг соонь, һайн шанар...ар дүүргэжэ шададаг...н. — гээд хүнэй захяа ...абадаг Түгнын пункт...даагша М. А. Козлова ...байһан дутагдалнуудаа ...даран тооложо оробо. ...түрүүн гэр соонь хүй...тнэй хүдэлхын аргагүй. ... гэхэдэ түлеэн байха... Оёдолшод газаагуур хэб... үмхи хумхи модо шу...үүжэ, пеэшэнээ дулаа... Нёдондо баһал иимэ ...аһаа пунктнь хэдэн һа...алгатай байһан. Эндэ ...эн хүн гадар, дотор хуб... оёно. Хуушарһан дүр...машинын нэгэнииньэб...дэй. Жэжэ божо ...мэ ...хэ, эмхирхэ шэнэ ма...ь тааруулан тодхогдоо... дээрэһээ хэрэглэгдэнэгүй. ...шод орёо нарин юумэ ...ран хэжэ, үнэтэ сагаа ...на. Тиимэһээ ажалайнь ...рэ бага. Хүйтэн гэртэ, ...хэй машинаар хэн тии... хүдэлхэеэ һайхашаа... Ажалдаа ерэбэ гэһэн ...зүүгээд лэ, час болон...эртээ ябашанад. Шэнэ, ...онол арга нэбтэрүүлхэ, ...жэл шадабаряа дээшэ-

лүүлхэ, мүрысөөн ажаллаха, угтамжын түсэб-уялга абаха талаар юуншье хэгдэнэгүй. Хүн бүхэн һарадаа хэды түхэриг олонот гэһэн асуудалда: «Иимэ эрхэ байдалда хүдэлхэдөө, олзо тухай һанаха юун байха һэм. 70 түхэригһөө дээшэ гарадаггүй,— гээд үниинэй оёдолшон А. А. Фетисова хэлэнэ.

Сабхиин цех нээгдэжэ, Н. Дулзынов тэндэ ажаллахаар томилогдоһон. Теэд инструмент, расценкэгүй дээрэһээ захил абанагүй.

Аймаг дотор хүнэй захяа тушаан абалгын долоон пункт бии. Гэбэшье булта жэлэй дүрбэн сагта хүдэлдэггүй. Байра байдалай хуушарһан, түлеэгүй, тэндэ ажаллаха мэргэжэлтэдэй хомор байһанһаа гү, али ямар нэгэн шалтагһаа уламжалан хэдэн һараар хаалгаатай байдаг. Жэшээлхэдэ, «Авангард» совхозой түб һуурин Подлопаткын пункт олохон һарын туршада хүдэлнэгүй. Үмхиржэ унаха болоһон гэр соонь хүнэй хүдэлхын, захил абахын аргагүй. Тэрэниие заһабарилха, болбосон түхэлтэй болгохо тушаа совхозой, комбинадай хүтэлбэрилэгшэд һаналаа табинагүй.

Ажахынуудай түб буусада нээгдэһэн хүнэй захяа тушаан абалгын пунктнууд булта гарзатай, нэгэнииньшье жэлэйнгээ даабари дүүргэжэ шададаггүй. Комбинадай бухгалтериин жэлэй тоосоон дээрэһээ харахада, «Эрдэм» совхозой Түгнын пунктда жэл соо дунда зэргээр хоёр хүн хүдэлжэ, 740 түхэригэй, Суулгада нэгэ хүн ажаллажа, 1900 түхэригэй хангалгын ажал хэһэн гээд уншанабди. Тиихэдэ «Авангард» совхоздо нэгэшье хүн хүдэлөөгүй гээд хэлэгдэнэ.

Шэнэ жэлэй эхинһээ хойшо хангалгын албанай хүдэлмэрилэгшэдэй ажалда ямаршье хубилалта болоогүй, урданайнгаа алдуу дабтаһаар. Үнгэржэ ерэхэдээ, тушаан абадаг пунктнуудта түсэб хүргэгдөөдүй байһаар. Түгнын пунктынхид январь һарада миин 65 түхэригэй хангалгын ажал хээ. Тиимэ болохолоороо, хүн бүхэн һарын туршада 15 түхэригэй юумэ оёһон болоно ха юм.

Аймаг соохи комплексно пунктнуудай нэгэндэншье фотографиин, үһэ заһаха цех хүдэлдэггүй. Паспортда гү, али ямар нэгэн шухала документдэ дүрэ зурагаа буулгуулхын, үһэеэ заһуулхын тулада колхоз, совхозуудай хүдэлмэришэд аймагай түб Мухар-Шэбэр тосхон зорюута ерэдэг. Тиихэдээ хүдэлмэриин 2—3 үдэрөө гээдэг. Комбинадай хүдэлмэрилэгшэд зохёогдоһон графигай ёһоор холын малшад, һуурин тосхонуудта хүсэд ябажа, олон янзын комплексно хангалга хэнэгүй. Хүн зоной эрилтэ хангаха асуудалда зохихо анхарал хандуулагданагүй. Комбинадай хүтэлбэрилэгшэд машинагүй дээрэһээ иимэ байдалтайбди гэдэг заншалтай.

— Хүнэй захяа тушаан абадаг пунктнууд булта гарзатай. «Эрдэм» совхоздохи пунктда заһабарилга үнгэрэгшэ зундаа хэжэ, мүнгэ зөөри дэмы гаргашалаабди. Ямаршье ашаг үрэ үгы. Ойдо тү-

леэн бэлдэгдэнхэй. Асарха гэхэдэ, транспорт байхагүй. Табан машинымнай хоёрынь ябаа болодог. Бэшэниинь эбдэрэнхэй. Колхоз, совхозуудай зүгһөө ямаршье туһаламжа абанагүйбди, — гээд комбинадай директор М. С. Клементьев хөөрэнэ. Һууриин тосхонуудай ажаһуугшадай хүн бүхэндэ хэды түхэригэй хангалга хэгдээб гэһэн тобшолол комбинадта, пунктнуудта хэгдэнэгүй. Тэндэ хэды зоной ажаһуудагые бидэ мэдэнэгүйбди, хэдыень хангаабибди гэһэн бүридхэл хэдэггүйбди гээд нүхэр Клементьев хэлэнэ.

Комбинадай дирекциин зүгһөө хиналта, шалгалтын һулараһанай, колхоз, совхозууд болон нютагай Соведүүдтэй нягта холбоотойгоор ажалаа эмхидхэдэггүй байһанһаа эдэ бүхы дутагдалнууд гарана.

Худөөгэй хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангалга эрид һайжаруулха тушаа колхоз, совхозуудай партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд, правлени, совхозой дирекци болон нютагай Соведүүдэй зүгһөө бодото хэмжээ абадаггүй байдагынь гайхалтай. Жэшээнь, ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангалгые һайжаруулха, тушаан абадаг пунктнуудые нээжэ, хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүдээр, мастернуудаар хүсэд хангаха, тэдэнэй дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэхэ мэтэ асуудал худөөгэй олонхи Соведүүдэй сесси, партийна, профсоюзай организацинуудай хамтын суглаанууд дээрэ үргэнөөр табигдажа, зүбшэн хэлсэгдэнэгүй.

Комбинадай ажал хэрэг һайжаруулха, хүсэд хүрэхэ мастернуудаар хангаха талаар республикын Ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангалгын министерствын зүгһөө туһаламжа багаар үзүүлэгдэнэ гэжэ хэлэлтэй. Комбинадай директор жэл тухай болоод лэ һэлгэгдэжэ байдаг. 1970 онһоо хойшо энэ тушаалда дүрбэдэхи хүн эроод байна.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

САГТАНЬ БҮТЭЭХЫЕ ОРОЛДОНО

Ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангадаг Сотниковой комбинадай филиал Ивалга тосхондо нээгдэнхэй юм. Энэ тосхондо нээгдэһэн хубсаһа оёдог мастерскойдо оробoлтнай захил абагша Т. А. Астафьева, хубсаһа эсхэгшэ А. К. Гаврилова гэгшэд уриннаар угтаха. Захил хэхээ ерэһэн хүндэ ямар плати, костюм оёулхада тааруу һайн бэ гэжэ Анна Константиновна хэмжүүр абажа байхадаа, зүбшөөл үгэдэг заншалтай. Ажал хэрэгээ һайн мэдэхэ, өөрынгөө шэлэһэн мэргэжэлдэ дуратай оёдолшод тус мастерскойдо яһала олон. Эрэшүүлэй гадар хубса оёгшо Вера Иннокентьевна Дарханова дүрбэн жэлэй урда эндэ хүдэлхэеэ ерээ бэлэй. Үнишье болонгүй уран гартай оёдолшодой нэгэн гэжэ Дарханова тэндэ суурхажа эхилээ һэн. Вера Иннокентьевнада пальто оёулһан хүнүүд захилаа абахадаа урма баяртай ошодог.

Хубсаһа оёдог Ивалгын мастерскойдо тээмэндэ арба нэгэн залуу басагад хүдэлхэеэ ерээ юм. Тэдэнэй нэгые Дарханова һурагшаар абаа. Дүй дүршэлтэй оёдолшоной һурагша Ринчин-Ханда Раднаева багшадаал адли уран гоёор хубсаһа оёхо хүсэлтэй юм. Залуу оёдолшон Валентина Волокитина захилшадай хэһэн хубсаһа сагтань, һайнаар бүтээхэ талаар нилээд дүршэлтэй болонхой. Валя эндэ жэлһээ үлүү сагта ажаллабашье, бүтээһэн ажалайнь түлөө нүхэдынь тэрэниие ехэ хүндэлдэг.

Л. ДУДАРЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Залуу оёдолшон В. Волокитина ажалдаа. 2. В. И. Дарханова тэрэнэй һурагша Р-Х. Раднаева хоёр оёһон пальтогоо хаража байна.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ЮРЫН СЭРЭГШЭ

1945 оной апрелиин 13-най үдэр һэн. Зүүн Пруссиин нэгэ хото шадар дайсанай сэрэгшэд эсэргүүсэһээр байба. Тэрэ байлдаанда Буда Сергеевич Садыков хүндөөр шархатаа бэлэй.

Полкынь тагнуулай начальник, нютагайнь хүбүүн Павел Борисович Кацубын саг дары шархыень боожо, шуһыень тогтоогоогүй һаань. Буда Сергеевич түрэл Эрхүүгээ бусажа ерэхэгүй байгаа. Тиимэһээ баяр баясхалан хүргэн, дайшалхы нүхэрөө һанажа ябадаг.

Ялас гэн дайсанай минын хажуудань тэһэршэһые ойлгоод лэ, тэрэ мэдээгээ алдаа бэлэй. Теэд манай совет эмшэдэй эди шэдитэ гарнууд эрэлхэг сэрэгшые абараа. Энэ шархань аяар гушан жэлэй үнгэрөөшье һаань, хирэ-хирэ болоод лэ өөр тухайгаа һануулдаг... Тиигэжэ врачнарта хандаха саг болодог ааб даа.

— Буда Сергеевич Садыков гвардейскэ, Улаан Тугта, Суворовой ордентo, Волховско 3-дахи артиллерийскэ дивиздэ тагнуулшанаар алба хэдэг байһан юм, — гээд гвардейскэ 22-дохи полкын штабай начальник Д. Наливайко хөөрэһэн байдаг. — Манай часть Волхов мүрэн дээрэ, Ленинград шадар, ородой агуу мүрэн Волгын эрьедэ фашис булимтарагшадые үй бута сохилсоо. Эхэ, эсэгэнэрэйнгээ баатаршалга дабтан, Перекопой бэхижүүлгэнүүдые дабан гараад, Евпатори, Севастополь хотонуудые сүлөөлэлсөө. Тиигэжэ юрын солдат Буда Сергеевич Садыков байлдаан бүхэндэ эрэлхэг зориг харуулдаг бэлэй.

Дайсанай һомон, минэ, снарядуудай эшхэрээн соо тэрэ манай артиллериин буудаха газарые заадаг, фашистнарай пулемёдуудые, мино мёдуудые, үхэр буунуудые, танкнуудые, ябаган сэрэгые

мэргэн буудалгаар үгы хэхэдэ, сэгнэшэгүй ехэ үүргэ дүүргэдэг байһан юм.

Гадна тагнуулшад нэгэтэ бэшэ дүтын байлдаанда орохо баатай болодог байгаа. Смоленскэ областиин Елисеево тосхон шадар болоһон байлдаан эрэлхэг сэрэгшын һанаанда бүхөөр хадуугдаа.

Эндэ фашистнар харюугай добтолгодо ороо бэлэй. Тиихэдээ түрүүлэн ябаһан артиллерийскэ полкын частьнуудые эзэмдэн абахаар һэдэбэ. Энэ үедэ дүтэ байһан тагнуулшадай, хэлхеэ холбоо барндаг сэрэгшэдэй взвод хүлеэгдээгүй добтолго хэжэ, дайсадай эзэлээд байһан манай батарейе сүлөөлөө.

Рядовой Садыков хэнһээшье түрүүн фашистнарай хоһоһон окопто дүтэлжэ, дайсанһаа буляажа абаһан автомадаараа тэдэнэрые хиргажа, һаадгүйгөөр добтолхо арга боломжо нүхэдтөө олгоо.

Немецүүдэй үсөөхэниинь тиихэдэ амиды мултарһан байха.

Энэ байлдаанай һүүлээр Буда Садыков полкын штабай чертёжнигоор алба хээ. Тиихэдээ дайсанай картанууд дээрэ нюугдаһан нюусануудые шадамар бэрхээр таажа, манай офицернүүдтэ ойлгосотой болгон, уран гоёор зурадаг һэн. Энэнь гитлеровецүүдэй позици мэргэнээр онон буудажа, манай сэрэгшэдэй һаадгүйгөөр добтолходонь туһалдаг байгаа бшуу.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай дүүрэһэнэй һүүлдэ Буда Сергеевич Садыков дайнай эхилхэдэ орхижо ошоһон һуралсалаа үргэлжэлүүлээ. Тиигэжэ училищияа амжалтатайгаар дүүргээд, уран зурагуудаа зуража, арад зоноо баясуулна.

Амгалан тайбан ажабайдалдаашье тэрэ шэн габьяа хуруулан ажаллана. Буряадай АССР-эй Уран зураашадай холбооной правлениин, КПСС-эй Советскэ райкомой гэшүүнээр, аймагай болон городской Соведэй депутадаар нэгэтэ бэшэ һунгагдаа. Ингэжэ хархис фашис булимтарагшадые даралсаһан эрэлхэг зоригтой юрын сэрэгшэ, Агуу Илалтын 30 жэлэй ойе амжалтатай ажалаараа угтажа байна.

Ф. СОРОКИН.

Зураг дээрэ: Б. С. Садыков.

АГУУЕХЭ ИЛАЛТЫН ойе угтуулан

ЭРДЭМТЭ АГРОНОМУУДАЙ ХАРИЛСАА ХОЛБООН

БЕРЛИН. Газар таряалангай продукциие дээшэлүүлхэ зорилгонуудые шиидхэхэдээ, ГДР-эй эрдэмтэ агрономууд совет нүхэдтэйгөө аша үрэтэйгөөр харилсан ажаллажа, һайн үрэ дүнгүүдые туйлана. Иендэхи ургамал шэнжэлдэг институдай болон газарай хүрьһэ шэнжэлдэг Москвадахи институдай эрдэмтэд СЭВ-эй оршомдо минеральна үтэгжүүлгэ аша үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ асуудал шэнжэлжэ байна. Культурна ургамалнууд үтэгжүүлгээр дутахадаа, ямар байдаг бэ гэһэн үнгэтэ диапозитивүүд Иенскэ институдта байгуулагданхай. Һуралсалай ба харуулан ойлгуууламжын туһаламжа болгон диафильмнүүдые хэрэглэжэ болоно.

БУДАПЕШТ. ВСРП-гэй XI съездын, мүн фашизмһаа Венгриин сүлөөлэгдэһөөр 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Дунайн металлургическа заводой булад хайлуулагшад ажалай ехэ амжалта туйлаа. Дүрбэн пеэшэнэй металлургнууд һаяхан сүүдхэ соо 4,200 тонно булад хайлуулаа. Энэнь предприятиин бүхы түүхэдэ туйлагдаһан эгээл үндэр үрэ дүн болоно. Ингэжэ урдын рекорд 400 тонноор үлүүлэгдээ бшуу.

БЕРЛИН. «Немец революционно хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ула мүрөөр» — фашизмын илаһанһаа хойшо үнгэрһэн 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, ГДР-эй Аяншалгын бюрогой түсэбтэ оруулагдаһан шэнэ маршрут ингэжэ нэрлэгдэнэ. Тиин Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай совет ветерануудай 32 бүлэг энэ жэлдэ энэ шэнэ замаар ябажа, Берлин, Галле, Лейпциг, Эрфурт, Дрезден болон Франкфурт-на-Одере хотонуудта хүрэхэ юм. Фашизмда эсэргүүсэлтын хүдэлөөндэ хабаадалсаһан хүдэлмэришэдтэй, залуушуултай уулзалганууд эдэ хотонуудаар аяншалгын программада оруулагдаха байна.

Галлегай округто аяншалагшадшад Эйслевен хото хүрэжэ, Гитлерэй эзэрхэн зонхилолгын жэлнүүдтэ немец коммунистнуудай аршалан хамгаалһан, тиигээд энэ хотодо табигдаһан В. И. Ленинэй хүшөө хараха байна. Лейпцигтэ совет айлшад Ленинэй байгуулһан «Искра» газетын гэр-музейдэ, мүн Г. Димитровэй музейдэ орохо, Эрфуртскэ округтохи Бухенвальд гэжэ концлагериин байһан газараар ябажа хараха юм.

СОФИ. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ совет арадай гаргаһан түүхэтэ баатаршалгые, Соведүүдэй ороной һүр жабхаланиие, тэрэнэй илагданагүй хүсэ шадалые элирхэйлэн харуулха хэрэгтэ Софидахи болгар-совет хани барисаанай олохон хэмжээ ябуулганууд зорюулагдаха юм.

Тиин Сталинградай түүхэтэ байлдаанда, Севастополь хамгаалагшадай баатаршалгада зорюулагдаһан үдэшэнүүд Байшангай лекци уншадаг залнуудта болоо. «Баатар арад» гэһэн темэдэ зорюулагдаһан фильмүүд хүн зониис - ехэтэ һонирхуулна. Болгар-совет хани барисаанай национальна музейн залнууд соо пионернууд, комсомолшууд дайнда хабаадагшадтай — совет армиин зэргэнүүдтэ ябажа тэмсэһэн болгарнуудтай уулзана. Тиин Болгар-совет хани барисаанай Түбэй байшан энэ гайхамшаг үдэртэ зорюулагдаһан викторинэнүүдые Болгариин залуушуулай дунда үнгэргэнэ. Тэрэнэй хүдэлмэрилэгшэд завод, фабрикануудта, кооперативуудта лекцинүүдые уншажа, Европын арадуудые фашизмһаа аршалан абарһан совет хүнүүдэй баатаршалга тухай, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй толотомо илалтанууд тухай тэдээн соогоо хөөрэнэ.

БОНН. Нацизмые һүнөөн дараһан Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан демонстрацинууд, митингнүүд майн 10-да Баруун Германиин промышленна ехэ түбүүдэй нэгэн болохо Франкфурт-на-Майне хотодо үнгэргэгдэхэ юм. Энэ манифестаци үнгэргэлгэдэ эдэбхитэйгээр туһалха уряатайгаар демократическа парти болон эмхинүүдэй түлөөлэгшэд, профсоюзай эдэбхитэд, залуушуулай ба студентнэрэй нэгэдэлнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, эрдэмтэд, публицистнууд ФРГ-гэй үргэн олониитэдэ хандаһан байна.

Профессорнууд А. Абендрот болон В. Енс, нацизмын үедэ харшалуулан мүрдэгдэһэн хүнүүдэй нэгэдэлэй — фашизмда эсэргүүсэгшэдэй Союзай түрүүлэгшэ Й. Россен, немец хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ветеран, ГКП-гэй правлениин Президиумэй гэшүүн К. Бахман, эб найрамдалай немец холбооной правлениин гэшүүн А. Бериш болон бусадшье ниитын ажал ябуулагшад эдэнэй дунда бии.

БАРУУН БЕРЛИН. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаһан Илалтын 30 жэлэй улам ойртожо байгаа ойн баярай һүлдэ тэмдэг доро эндэ нацизмын үедэ мүрдүүлэн харшалагдаһан хүнүүдэй нэгэдэлэй (ОЛПН) Баруун Берлиндэхи эмхиин конференци үнгэргэһэн байна.

Удаан үргэлжэлһэн, хүшэр бэрхэшээлтэй тэмсэлэй эсэстэ фашис эзэрхэг түрэмхэйшүүлэй армиие баатар Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй һамна бута зохиһон тэрэ дурасхаалта үдэрһөө хойшо гушан жэл хэдэхэн неделиин үнгэрхэдэ гүйсэхэнь гээшэ гэжэ ОЛПН-эй түрүүлэгшэ Курт Майнхольд онсолон тэмдэглээ. Тиин немец арадые, мүн Европын бусад арад түмэниие фашис булимтарагшадай зэрлиг муухай парламентаһаа сүлөөлхэ бүхэдэлхэйн түүхэтэ үүргээ Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд энэ илалтаараа дүүргэһэн байха юм.

Хүн түрэлтэндэ ба эб найрамдалда эсэргүүгээр Гитлерэй фашизмын хэһэн гэмтэ хэрэгүүдэй саашадаа хэзээдэшье дабтагдахагүйнь тула хамаг хүсэлэл оролдолгоёо гаргаха гэһэн зорилго мүнөө фашизмда эсэргүүсэгшэдэй, демокрадуудай, мүн империализмда эсэргүүсэлтын, эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдэй урда табигдана гээд элидхэлшэ мэдүүлээ. Агууехэ Илалтын 30 жэлэй ойе һайндэрлэлгэ бата эб найрамдал, арадуудай хоорондоо үгээ ойлголсолго хангахын, уласхоорондын шахардуу шанга байдалые саашадань һуларуулхын түлөө эб найрамдалда дуратай хүнүүдэй тэмсэлэй жагсаал болохо ёһотой.

Энэ түүхэтэ ойн баярые һайндэрлэхэ тухай Баруун Берлинэй ОЛПН-эй хэмжээ ябуулгануудай программа конференци дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, баталагдан абтаа.

(ТАСС).

Багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ Улаан-Үдын институдай буряад хэлэнэй кабинедэй (даагшань В. Ж. Хамаганов), Түнхэнэй гэгээрэлэй таһагай кабинедэй (даагшань В. И. Васильева) үүсхэлээр Тоорын дунда һургуулида Түнхэнэй болон Ахын аймагуудай буряад хэлэнэй, литературын багшанар сугларбад. Тэдэнэр хоёр үдэрэй туршада тус һургуулиин буряад хэлэнэй багшанарай хэшээлнүүдые шагнажа, элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэбэ. Гадна һурагшадай бэлэдхэлэй шанар дээшэлүүлхэ тухай, һургуулиин шэнэ программые ажабайдалтайнь яажа холбохо тухай, энээнһээнь үндэһэлэн, бүхы үхибүүдые түрэл хэлэндээ, буряад литературада дуратай болгохо тухай хөөрэлдэжэ, һанамжануудаа хэлсэбэд.

Нэн түрүүн Тоорын дунда һургуулиин багшанар жэшээ боломоор хэшээл бэлдэжэ шадаа. Элидхэлнүүдшье һонирхолтой байба.

7-дохи класста буряад хэлээр «Нэмэлтэ» гэһэн темээр **Суходоева Светлана Дамбиевна** хэшээл үнгэргөө. Тус хэшээл харуулан ойлгуууламжын хэрэгсэлнүүдээр, техническэ талаар хүсэд хангагдаһан байба. Шүүбэри хэхээр шэлэһэн мэдүүлэлнүүдынь хизаар ороноо шэнжэлхын удхатай байжа, һурагшадай һонирхол татаа. Мүн тус хэшээлдээ «В. И. Ленин үхибүүдэй дунда» гэһэн зурагай удхаар тобшохон аад, уран гоё сочинени хамта сээжээр зохёогоод, бэшэжэ үрдибэд. «Нэмэлтэ» гэһэн темээ тайлбарилан хэлэхэ зуураа, Светлана Дамбиевна буряад ба ород хэлэнүүдэй нэмэлтэнүүдые зэргэсүүлэн, падежнүүдэйнь удхые онсо ялгаарнь элирүүлжэ үгэбэ.

Даща-Рабдан Батожабайн «Төөригдэһэн хуби заяан» гэһэн гурбалжан номоор багша **Нина Раднаевна Шобоева** 10-дахи класста хэшээл хэбэ. Тус хэшээл мүн лэ үрэ дүн ехэтэй байба. Зохёолой гол герой Аламжын образые М. Шолоховой «Номгон Дон» Григорий Мелеховэй, Ж. Тумуновай «Нойрһоо һэриһэн талын» Дэлгэрэй образуудтай зэргэсүүлжэ, үнгэрһэн ба шэнэ темээ гүнзэгырүүлэн дабтаба. Тиихэдээ ород, буряад литературануудай хоорондохи холбооe, буряад литературын хүгжэлтэдэ ород литературын горитойгоор нүлөөлжэ байһые багша бодото материалнуудай жэшээ дээрэ һурагшадта элирүүлэн харуулба. Аламжа Григорий Мелехов хоёр хэды ехэ ухаан бодолтой, сэсэнүүд, мэргэнүүд байбашье, арад зонтоёо холбоогүй, ангиин тэмсэлһээ саагуур ябахаяа оролдоно, өөһэдынгөө хубиин жаргалай түлөө тэмсэнэ. Энээнһээнь боложо тэдэнэй хуби заяан зол жаргалһаа төөригдэнэ гэжэ һурагшад багшынгаа хүтэлбэрёэр өөһэдөө тобшолол хэбэ. Тиихэдэ Аламжа Григорий Мелеховтэ орходоо үлэмжэ һүзэгтэй байна, энэ ушарынь тэрэнэй хуби заяанһаа төөрихэ хэрэгтэнь бүри нэмэри болоно гээд һурагшад нэгэн дуугаар нэмээбэ.

Эдэ бүгэдэ манда юундэ һонирхолтойб гэхэдэ, **«Дунда һургуулида буряад литература зааха методикэ»** гэһэн номой үгы дээрэһээ, түрэлхи хэлэнэй багшын али нэгэ темээр һонирхолтой хэшээлнүүдые үнгэргэһые шадаха зэргээр зураглан бэшэжэ, газетэнүүдтэ толилуулжа байбал, түрүү дүй дүршэл бага багааршье һаа, дэлгэржэ байха һэн гэжэ һанагдана.

ТУСХАЙ ЗАХИЛЫЕМНАЙ АНХАРЫТ!

Тоорын дунда һургуулиин түрэлхи хэлэнэй кабинет уран гоёор шэмэглэгдэнхэй байба. Кабинет хэрэгтэй, һонирхолтой юумэнүүдээр яһала баян. Тэндэ буряад уран зохёолшо бүхэн тухай планшедүүд хэгдэнхэй, бүхы классуудта хэрэглэгдэхэ граммпластинканууд бии. Буряад литература болон хэлээр бүхы классуудта үзэгдэхэ учебнигүүд суглуулагданхай. Һурагшадта тараажа байха юумэнүүд, мүн дидактическа материалнууд яһала олон. «Ном—эрдэм мэдэсын эшэ үндэһэн» гэжэ гаршаг доро 4-дэхи классһаа 10-дахи класс хүрэтэр, классһаа гадуур уншаха номуудай нэрэнүүд сэбэрээр, аржыгар бэшэгдээд үлгэгдэнхэй байба.

Методист **В. Ж. Хамаганов,** РСФСР-эй һургуулиин габьяата багша **Н. А. Тулусоева** (Хэрэнэй дунда һургуули), арадай гэгээрэлэй отличник **С. Д. Сотникова** (Толто), **В. Ж. Мунконов** (Ахын аймагай Орлигой дунда һургуули) болон бусадай элидхэлнүүдые семинарта хабаадагшад шагнаа. «Түрэлхи хэлэнэй хэшээлнүүдтэ үнгэргэгдэхэ зохёохы хүдэлмэринүүд», «Буряад литератураар классһаа гадуур үнгэргэхэ хүдэлмэри», «Уран гоёор уншалга», «Түрэлхи хэлээр үнгэргэгдэхэ мүнөө үеын хэшээл» гэһэн элидхэлнүүд үнэхөөрөө һонирхолтой байгаа.

Дунда һургуулиин ахалагша классуудай һурагшадые библиотекын хүдэлмэрилэгшэд болон худөөгэй интеллигенциие хабаадуулан, түрэлхи хэлэнэй багшанар буряад литературынгаа темэнүүдээр ород совет литературатай нягта холбоотойгоор үдэшэнүүдые, уншагшадай конференцинүүдые, һонирхолтой бусад юумэнүүдые зоной дунда үнгэргэжэ байха гэжэ семинарта хабаадагшад хэлсэбэд. Ингэжэ түрэл литература улам һайнаар заагдадаг, ажабайдалтай холбоонь бүри нягта болохо. Энээниие илангаяа юундэ онсолон хэлэнэбибди гэхэдэ, зарим нэгэ түрэлхид буряад хэлэ шудалалга үхибүүдэй ород хэлэ үзэхэдэ һаад болоно гэжэ ойлгодог. Түрэл хэлэеэ, литератураяа һайнаар шудалжа байһан үхибүүд ород хэлэ ба литературые эрхимээр, гүнзэгыгөөр ойлгодог гэжэ мэдээжэ.

Энээн дээрэһээ бодоходо, манай аймагта Туранай, Монгой, Шэмхын найман жэлэй, Хэрэнэй интернат һургуулинуудта буряад хэлээ шудалхаяа болиһониинь шаналмаар юм. Зүгөөр буряад программаар ябажа байһан һургуулинуудай олонхи предмедүүдээ ород хэлэн дээрэ заажа эхилээд, үхибүүдэйнгээ ород хэлые шудалха хэрэгтэ амжалтатай байхадань, олонхи түрэлхид буряад хэлэндээ тад ондоогоор хандажа, буряад хэлэн, литературамнай ехэ удхатай гэжэ зүбөөр ойлгодог байна.

К. Маркс, Ф. Энгельс, В. И. Ленин олон хэлэнүүдые мэдэдэг, тэрэнэйнгээ онол аргануудые шадажа хэрэглэдэг байгаа. Тиимэһээ бүхы һурагшадаа ород, буряад хэлэндэнь адли тэгшэ дуратай болгожо, али эляагааранышье һайн бэлэдхэлтэй болгохо шухала.

«Саян» газетын дэргэдэхи Мүнхэ-Сарьдагай нэрэмжэтэ литературна нэгэдэлэй гэшүүдэй арадай аман зохёол суглуулжа, рассказуудые олоор бэшэжэ, газетынгээ хуудаһанда толилжо байдагыень семинарта хабаадагшад ехэтэ һайшаагаа. Үхибүүдшье тэрэ юумэнүүдые хэлсэжэ байдаг, һурагшадай зохёолнууд «Саянда» толилогдожо байһаниинь ехэ удхатай юумэн гэлсэбэ. Гэхэтэй хамта манай залуу уран зохёолшод үхибүүд тухай, юрэнхыдөө һурагшад тухай тон багаар бэшэнэ гэлсэбэд. Манай Буряад литературада Аркадий Гайдарай «Тимур ба тэрэнэй команда» гэһэн зохёолтой адли юумэн үшөөл үгы гэхэдэ алдуу болохогүй гэжэ һанагдана гээд семинарта хабаадагшад нэгэн дуугаар хэлсэбэ. Мүнөө үедэ хүмүүжүүлхы удха шанартай, хүүгэдэй һонирхожо уншахаар зохёол тон хэрэгтэй. Энээндэ манай зохёолшод һаналаа табиха бэзэ гэжэ ехэтэ найдажа байһанаа мэдүүлээ һэн. Буряадай уран зохёолшод энэ хэлсэгшыемнай һурагшадай, багшанарай, түрэлхидэй тусхай захил гэжэ тоолууҗан.

Д. ЛЫГДЕНОВ.
Буряадай АССР-эй габьяата багша.

АХЫН АЙМАГТА

СЕМИНАР ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

Аймагай партийна организацинуудай секретарьнарай ээлжээтэ семинар үнгэргэгдэжэ, партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. КПСС-эй райкомой партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин таһагые даагша Я. Д. Галсанов «Партийна документнүүдые һэлгэлгын дүн ба партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха тухай» элидхэл хэбэ.

Партийна эхин организацинуудта гэшүүнэй түлбэри ямараар түлэгдэжэ байһан асуудалда КПСС-эй райкомой инструктор К. Х. Сандаков тогтожо хэлэбэ.

КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь П. Д. Марзаев партийно-эмхидхэлэй болон нийтэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха талаар партийна организацинуудай секретарьнарай ябуулха зорилгонууд тухай хөөрэжэ үгөө.

ҮҮСХЭЛ ДЭМЖЭГДЭБЭ

«Улаан-Аха» колхозой һаалишад Эстониин ССР-эй түрүү һаалишад Лейда Августовна Пейпс гэгшын үүсхэлые һайшаан дэмжээд, түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ үшөө ехэ һү һаажа, гүрэндэ тушаая гэжэ аймагайнгаа бүхы малшадта хандаһан хандалга-бэшэг баталан абаба.

Тус ажахын һаалишад 1974 оной туршада габшагай шударгыгаар ажаллажа, социалис уялгануудаа бүринмүһэн дүүргэһэн, хайнаг болон нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө мянган литрһээ дээшэ һү һааһан байна. Тиихэдэ колхозой малшад табан жэлэйнгээ түсэб үнгэрэгшэ жэлэй октябриин 15-да дүүргэһэн тухайгаа партиин райкомдо, аймгүйсэдкомдо элидхэһэн байгаа.

Ажахын түрүү һаалишад Я. М. Ошорова, С. Л. Добшонова, Д. Д. Гармаева, Х. Д. Имеева болон бусад Эстониин түрүү һаалишанай жэшээгээр ажалаа эмхидхэжэ, түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ үшөө ехэ амжалта туйлахаар шиидэбэ.

ХЭМЖЭЭ ЯБУУЛГАНУУД ХАРААЛАГДАБА

Фашис Германиие илаһаар 30 жэлэй алдарта ойдо бэлдэхэ, тэрэниие үнгэргэхэ хэмжээ ябуулганууд КПСС-эй райкомой бюро дээрэ баталагдаба. Агууехэ Илалтын түүхэтэ удха шанар тухай ажалшадта ойлгуулха, Эхэ оронойнгоо нэрэ хүндые, бэеэ даанхай байдалые, эрхэ сүлөөе хамгаалһан, фашис дарлалтаһаа дэлхэйн арадуудые абарһан совет арадай баатаршалгын үльгэр жэшээгээр залуушуулые хүмүүжүүлхэ асуудалда гол анхарал хандуулагдана.

Мүн Агууехэ Илалтада зорюулагдаһан лекцинүүдэй, элидхэлнүүдэй, хөөрэлдөөнүүдэй тематика зохёохо, научно-теоретическэ конференци, үнгэргэхэ, дайшалхы алдар солын музей, булан, стендүүдые, дайнай болон ажалай ветерануудтай уулзалгануудые, выставкэ, кинофестивальнуудые, уран һайханай коллективүүдэй районно харалга эмхидхэхэ гэхэ мэтэ хэмжээ ябуулганууд эндэ хараалагдана.

Илалтын 30 жэлэй ойдо бэлдэхэ, тэрэниие үнгэргэхэ аймагай комисси байгуулагдаба.

Ц. ЦЫБДЕНОВ.

ЖОЛООШОДЫЕ ҮДЭШЭГШЭ

Хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангадаг министерствын автотранспортна предприяти нээгдэһээр оройдоол хоёр жэл болобо. Энэ предприятиин жолоошод ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангадаг 11 предприятиин бэлэдхэһэн элдэб эд бараа республикын колхоз, совхозуудта зөөнэ. Тэдэнэр гол түлэб холын гүүртэ, фермэ болон отаранууда рюулжа үдэшэдэг байна. Даажа абаһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандадаг, холын замда найдамтай ябадаг жолоошод олон. Тэдэнэй тоодо А. Понин, И. Михайлов, С. Умнов, Н. Быков гэгшэд ороно. Эдэ жолоошод үнгэрэгшэ жэлэй, мүн байгша оной хоёр һарынгаа түсэб болзорһоонь урид дүүргээ. Тэдэнэрэй фото-зурагууд предприятиин хүндэ-

ажалладаг малшадые мебелеэр, дулаан хубсаһаар, гуталаар хандадаг юм.

Тус предприятиин ахалагша диспетчер Анна Терентьевна Голинагай жолоошодой хүдэлмэриие ямараар хангаһанһаа ажалай амжалта нилээд дулдыдадаг гээшэ. Тэрэ жолоошодой ажал эмхидхэдэг, холын замда мордогшодто путёвко баләэй самбарта үлгэгдэһэн байна.

Анна Терентьевна жолоошодтойгоо сугтаа түгэсхэхы жэлэй түсэбые табан хоногоор урид дүүргэхэ гэһэн уялга абаба.

Д. БАЛДАНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Т. Голина ажалдаа.

Авторай фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Малай үбэлжэлгын шиидхэхы шата» — түрүү бэшэг. «Мүрысөөнэй ябаса тухай тууҗа бэшэг» — суглуулбари. Бүд нэхэгшэд тухай Р. Макальскаягай репортаж.

Хоёрдохи хуудаһан тематическа, арадай хинагшадта зорюулагдана.

Гурбадахи хуудаһанда. «Фронтовичканууд» — Ю. Коркиной статья. АПН-эй материал. Юртэмсэ дэлхэйн һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Эстрада дээрэ — классика» — суглуулбари. «Хоёр халаанда» — М. Дульскаягай статья. «Опереттэ, опереттэ...» — Т. Собиновагай корреспонденци. «Һайндэрөөр, хүндэтэ эхэнэрнүүд» — ажалшадай амаршалга бэшэгүүд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «70-аад онуудай комсомолшууд» — документальна фильмүүдэй программа. 11.00 — «Түрэл орон доторнай». Латвиин Совет Социалис Республика. 11.30 — «Манай үеын эхэнэрнүүд». 12.00 — Харинн эстрадын артистнарай концерт. (үнгэтэ). 12.35 — «Зураг бүхэндэ—наран» (үнгэтэ). 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — «Эдиршүүлэй оюун бэлиг» (үнгэтэ). 13.25 — «Ургы» — телевизионно уран һайханай фильм түрүүшынхеэ харуулагдаха (үнгэтэ). 14.50 — «Москва ба москвагайхид». 15.00 — «70-аад онуудай комсомолшууд» — документальна фильмүүдэй программа. 15.55 — «Циркын аренэ дээрэ» (үнгэтэ). 16.50 — 17.00 — Забһарлалга. 17.00 — «Театргай уулзалганууд». Искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй Түбэй байшангһаа дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ). 18.15 — «Фольклор» наадана». Фильм-концерт (үнгэтэ). 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Хүгжэлтэ дэбжэлтэ» гэһэн программа. 19.00 — Телевизионно һонин. 19.50 — Илалтын 30 жэлэй ойдо. «Агууехэ баатаршалга». 20.25 — Телевизор харагшадай захилаар Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэр — Мартын 8-да зорюулагдаһан концерт.

«Орбита». 21.00 — Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэр — Мартын 8-да зорюулагдаһан баярай суглаан ба концерт. Кремлиин Съездүүдэй ордонһоо дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — «Факел». «Спортын һонинууд». 18.30 — Декабристнуудай буһалгаанай 130 жэлэй ойдо. «Самоотверженные жены».

«Орбита». 19.00 — СССР-эй арадай артистка И. Архиповагай концерт. 19.30 — «Москва ба москвагайхид». 20.00 — Фигурна һолжоролгоор дэлхэйн чемпионат. Эрэшүүлэй программа. США-гай Колорадо-Спрингс хотоһоо дамжуулга хэгдэһэн (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 21.00 — «Салют, Мария!» — уран һайханай фильм (2-дохи сери).

СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ

„СЭЛЭНГЭ-75“

СССР-эй «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг футболистнуудай дунда байгша ондо эхилхэ наадан май һараһаа хаа хаанагүй захалхань.

Манай «Сэлэнгэ» командада ямар хубилалта болоо хаб, эдэнэр мүнөө хаана, юу хэжэ байнаб гэһэн асуудалнууд газетэ уншагшадые һонирхуулна ёһотой. Командын ахалагша тренер А. И. Жуйков дээрэ дурсагдаһан асуудалнуудта игэжэ харюусаба:

— Үнгэрэгшэ жэлэй декабрь һараһаа «Сэлэнгэ» командын футболистнууд һорилго үнгэргэжэ эхилһэн байгаа. Энэ юун тухай хэлэнэб гэхэдэ, футболист бүхэнэй бэеэ һайжаруулхын зорилгоор хүндэ даабари үгтэдэг байһан. Тиимэһээ манай командада шэнээр абтаһан футболистнууд абаһаар эсэдэг, тулидагшье байба.

Командын бүридэл гол түлэб хуушанайхяараа үлэбэшье, зарим тэды хубилалта оруулагдаа. Эдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, вратарьнууд В. Титов, Г. Бушуев: хамгаалагшад В. Плюснин, А. Гусляев, В. Чикачев: хамгаалагшадай туһамаршад, В. Михнов, А. Кизеев; добтологшод Ю. Калашников, Ю. Самсонов, В. Пугач, Ю. Изюмцев гэгшэд болоно. Эндэ Калашников Самсонов хоёр тусхай түсэбэй ёһоор һорилго хэнэ. Ушарынь хэлэхэдэ, эдэ хоёр үнгэрэгшэ жэлдэ гэмтэһэн аад, үшөө һайн болоодүй ха юм.

Командын бүридэлдэ шэнэ футболистнууд уригдажа ерэһэн байна. Жэшээнь, «Кривбассһаа» В. Щипанский, «Днепрһээ» С. Бычков, Б. Солонский, «Стартһаа» Н. Охремчук гэгшэд ерэнхэй. Тиигэхэдэ республикын спортын клубуудһаа А. Калашников, П. Гребенщиков («Локомотив»), С. Кокорин («Байкал»), Б. Жанаев (Хори) нэмэжэ оруулагдаба.

Иимэ бүридэлтэйгөөр «Сэлэнгэ» командын футболистнууд хабарай һорилгодо Ленинабад хото мартын 12-һоо мордохо юм.

Л. КОВАРСКИЙ.

«АГИТАТОРАЙ БЛОКНОТ»

КПСС-эй Буряадай обкомой пропаганда ба агитациин таһагай ниитэлэн, һара бүридэ нэгэ удаа гаргадаг «Агитаторай блокнодой» гурбадахи номер буряад хэлэн дээрэ хэблэгдэжэ, захигшадта тараагдаба. Мүн «Союзпечатиин» киоскнуудта худалдагдажа эхилэнхэй.

Олон уншагшадта, агитаторнуудта, партийна болон комсомолой эдэбхитэдтэ шухала туһаламжа болодог энэ блокнодой хуудаһануудта мүнөө үеын улас түрын, ажахын, экономикын асуудалаар шухала материалнууд толилогдоһон байна. «Зохёон байгуулхы ажалай программа» гэһэн гаршаг доро табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй гүрэнэй түсэб ба бюджет тухай дэлгэрэнгы статьягаар тус номерой эхинэй хуудаһан нээгдэнэ.

Улас түрын асуудалаар мэдээсэл хэхэ, хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө хэрэглэхэ хэдэн материалнууд эндэ толилогдонхой. Тодорхойлбол, В. Кнориной «Эб найрамдалай замаар», Ф. Будожабэйн — «Хэзээдэ бэлэн» гэһэн статьянууд, мүн «БАМ-ые бүхы оромнай барина» гэһэн тон һонирхолтой мэдээсэлнүүд бии.

«Дүй дүршэл» гэһэн бүлэгтэ шэнэ заншалнуудые нэбтэрүүлхэ тухай хуули ёһонуудые сахиха талаар Хориин аймсоведэй гүйсэдкомдо туһалха комиссиин гэшүүн М. Гармаевай хөөрөөн «Һайн һайхан заншалай аша туһа» гэһэн гаршагтайгаар толилогдобо.

ОЛОН МИЛЛИОН ХҮНЭЙ ХАБААДАЛГАТАЙ

ВЦСПС-эй секретарь В. Ф. Богатиковтай хөөрэлдөөн

— Профсоюзуудай үбэлэй спартакиадын түгэсхэлэй мүрысөөнүүд шанга тэмсэлдэ үнгэржэ, спортивна мэргэжэл шадабаряа залуушуулай улам дээшэлүүлжэ байһыень элирхэйлэн харуулаа, — гэжэ эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ, ВЦСПС-эй секретарь В. Ф. Богатиков ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ. — Чегедэй харгы дээрэ болоһон мүрысөөнэй үедэ залуушуул илангаяа ехэ амжалта туйлаһан байна. Мурманска областиин 17-той санашан Владимир Андреев, Белоруссиһаа ерэһэн хадаһаа санаар һолжордог 18 наһатай Надежда Зелова, Орловско областиин санашан Иван Трофимов, Татарай түлөөлэгшэ Рузалин Бакиев, Горький хотын санашан Наталья Кулакова, биатлонистнууд Андрис Калниньш (Ригэ), Пётр Бруенко (Киев), трамплинһаа санаар һүрэдэг Анатолий Усяев (Свердловск), конькишад Валентин Тимофеев (Тюмень), Борис Рогов (Москва), Эдуард Гиматутлинов (Татарай АССР) болон бусад залуушуул мэргэжэл шадабаритай байһанаа харуулба. Энэнь олохон областьнуудта, хизаарнуудта, республиканууд-та үбэлэй спортын мастернуудые бэлдэхэ хүдэлмэриин улам һайжаруулагдажа байһые элирхэйлэн гэршэлнэ.

Тодорхойлон хэлэхэдэ, Ленинградта, Мурманска, Кемеровско, Камчатска областьнуудта, Белоруссида, Башкирта — хадаһаа санаар һолжоролгын спорт, Украинада, Горьковско, Ульяновска, Кировско, Пензенскэ областьнуудта — биатлон, Москвада, Ленинградта, Эрхүүгэй областьдо, Украинада, Латвида — шаргын спорт, Горьковско, Свердловско, Мурманска областьнуудта трамплинһаа санаар һүрэлгын спорт хүгжөөхын тула профсоюзуудай ДСО-нууд ехэ хүдэлмэри хэһэн байна гэжэ В. Ф. Богатиков тэмдэглээ.

— 12 союзна республикын, эдэнэй дунда Россин Федерациин 52 область, хизаар ба автономито республикые түлөөлһэн 1.443 спортсмен спартакиадын түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаһан байна, — гэжэ В. Ф. Богатиков хэлэбэ. — Узбегэй, Киргизэй, Таджигай ССР-нүүдэй спортсменүүд профсоюзуудай үбэлэй спартакиадада түрүүшынхеэ хабаадаа. Түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадагшадай хахадһаа үлүүнь 20 хүрэтэр наһанай залуу спортсменүүд юм. Эдэ бүгэдэ урма баяр түрүүлнэ.

Предприяти бүхэнэй доодо шатын коллектив профсоюзай спортын үндэһэ һуури болоно гэжэ ВЦСПС-эй секретарь тэмдэглэбэ. Имагтал тэрэ үргэн ниитэ улад зоной дунда физкультура, спорт хүгжөөн дэлгэрүүлнэ бшуу. Манай олон чемпионууд доодо шатын коллективүүдтэ һорилго, бэлэдхэл хэжэ, олимпийскэ нааданда шанда хүртэһэн байха юм. Тиимэһээ бидэ доодо шатын коллективүүдтэй али бүхы холбоо барисаагаа улам бэхижүүлхэ ёһотойбди.

Ороной элдэб хото городуудай спортын 29 клубай спортсменүүдэй үндэр үрэ дүн туйлаһыень заабол тэмдэглэхэ шухала. Горькиин «Чайка», Свердловскын «Факел», Челябинскын «Скиф», Москвагай «Фили» гэжэ спортын клубууд мүрысөөндэ илаһан байна. Эдэнэй амжалта илалтануудаар хүдэлмэришэнэй спорт омогорхохо ёһоороол омогорхоно.

— Фашизмые совет арадай һамна бута сохиһон илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан спартакиадын эсэсэй дүнгүүд үшөөл согсологдоогүй байһаар, — гэжэ В. Ф. Богатиков саашадаа хэлэбэ. — Үбэлэй спортын зүйлнүүдээр мүрысөөнүүд хаа хаанагүй үнгэргэгдэхэ байна. Ажалшадые спортдо үргэнөөр хабаадуулхын тула профсоюзай комитедүүд, ДСО-гой Соведүүд, комсомолой организацинууд ехэ ажал хэхэ юм. Олон миллион совет хүнүүд спорт эрхилэн, бэе махабадаа хатуужуулжа, түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй даабариие болзорһоонь урид дүүргэхые шармайн оролдожо байна.

— Свердловск, Терскол, Горький, Братск хотонуудай арад зон түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадагшадые урин дулаанаар, хүндэмүүшэ халуунаар угтаһан байна, — гэжэ эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ түгэсхэлдөө тэмдэглэбэ.

Спартакиадын түгэсхэлэй мүрысөөнүүдые үнгэргэлгэдэ партиин Свердловско обком, областиин гүйсэдхэхэ комитет, профсоюзуудай областной Совет, комсомолой обком, Свердловск хотын бүхы хүн зон эмхидхэлэй комитедтэ ехэ туһа хүргэһэн байна.

(ТАСС).

СПАРТАКИАДА ДҮҮРЭЭ

СВЕРДЛОВСК. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуужхэ дайнда совет арадай илажа гараһаар 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан профсоюзуудай үбэлэй VIII спартакиадада Ленинградай профсоюзуудай соведэй спортсменүүд түрүү һуури эзэлбэ. Түгэсхэлэй наадануудУраалай ниислэл хотодо дүүрэбэ. Ленинградай команда 2.512 очко абажа, түрүү һуури эзэлһэн байна. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые Москвагай, Свердловскын команданууд эзэлбэ.

Мүрысөөнэй һүүлшын үдэр 4 х 7,5 километрэй зайда биатлоноор эстафетэ дамжуулгаар үнгэргэгдэһэн урилдаанда «Буревестник» бүлгэмэй команда эрхимлэбэ Эдэнэр зайгаа 2 час 01 минута 49 секунда соо гаталһан байгаа. Тиин эдэнэртэ спартакиадын 49-дэхи шагнал барюулагдаһан байна.

Свердловск, Терскол, Братск, Горький хотонуудта үнгэргэгдэһэн түгэсхэлэй наадан дүүрэбэшье, олон зоной хабаадалгатай мүрысөөнүүд үргэлжэлһөөр.

Профсоюзуудай спортын ордон соо спартакиадын дүүрэһэндэ зорюулагдаһан һайндэр үнгэргэгдөө. Мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн командада ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай, профсоюзуудай Свердловскын областной Соведэй, ниитын организацинуудай шан, бэлэг, дипломууд барюулагдаһан байна.

Эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ, ВЦСПС-эй секретарь В. Ф. Богатиков спартакиадын түгэсхэлэй нааданууд дүүрээ гэжэ соносхоод, спартакиадын үбэлэй VIII мүрысөөнэй туг буулгахыень түрүү һуури эзэлһэн командануудай спортсменүүдтэ даалгаһан байна.

(ТАСС).

«Спортлотогой», «Спортлото 2-ой» байгша оной мартын 5-да Москвада үнгэргэгдэһэн тиражай дүнгүүд:

«Спортлото»: 8 (бокс), 11 (велоспорт), 13 (уһанай-санын спорт), 29 (парашютна спорт), 37 (мэргэн буудалга), 45 (футбол);

«Спортлото-2»: 2 (автоспорт), 4 (альпинизм), 6 (баскетбол.) 11 (велоспорт), 16 (гимнастика), 41 (теннис).

(ТАСС).

Сергей Волковто түрүүшын медаль

КОЛОРАДО - СПРИНГС. (США. ТАСС). Фигурна һолжоролгоор дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн мүрысөөндэ Москва шадарһаа хабаадажа байгаа Сергей Волков бусадһаа түрүүлэн алтан медальда хүртэбэ. Тэрэ уялгата программа гүйсэдхэхэдөө 78,45 балл абажа эрхимлэһэн байгаа. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые Великобританиин Джон Карри, Москвагай Владимир Ковалев гэгшэд эзэлбэ.

Хоёроороо һолжорогшодой дундаһаа совет ороной түлөөлэгшэд Ирина Роднина Александр Зайцев гэгшэд түрүүшын үдэрһөө эрхимлэжэ захалба. Эдэнэр мүнөөдөө 35, 34 баллтайгаар түрүүлжэ ябана.

ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ РАДИО — ХИЛЫН СААНАҺАА

ЛИССАБОН

Демократическа һунгалта үнгэргэхэ

ТАСС

Португалиин Коммунис партиин ЦК-гай үргэн пленум эндэ болобо. Учредительнэ суглаае һунгаха һунгалтада ПКП-гэй хабаадалсалга тухай асуудалые, орон доторхи байдалые пленумдэ хабаадагшад зүбшэн хэлсэһэн байна.

Фашис диктатурын 48 жэл соо зонхилон засаглаһанай һүүлээр Португалиин Учредительнэ суглаанда һунгалта үнгэргэлгэ түүхэтэ удха шанартай хэрэг болоно гээд Португалиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Алваро Куньял пленумэй хүдэлмэриин дүнгүүдтэ зорюулагдаһан пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Энэ ушар Португалиин арад зоной демократическа эрхэ сүлөөтэй болоһоной, демократическа гурим тогтоолгын хүшэр бэрхэшээлтэй замда шэнэ шата нээнэ гээд тэрэ тэмдэглэбэ.

Португалида социальна хүгжэлтэ дэбжэлтэ хангахын тула энэ һунгалтын үеэр демократическа хүсэнүүдэй илалта туйлалга шухала удха шанартай байна гэжэ Алваро Куньял хэлээ.

БАГДАД

Коммунис хүдэлөө бэхижүүлхын түлөө

ТАСС

Үнгэрэгшэ жэлдэ социалис хани нэгэдэлтэ оронуудтай, нэн түрүүн Советскэ Союзтай харилсаагаа Ирак улам үргэдхэһэн байна гээд Иракай Коммунис партиин ЦК-гай эндэ болоһон пленум дээрэ хэгдэһэн элидхэл дотор тэмдэглэгдэнэ. Энэ хадаа ороной түрүү үзэлтэй национально-патриотическа фронтые саашадань бэхижүүлгын, социально-экономическа хубилалтануудые үргэнөөр бэелүүлгын, түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдые саашадань бэхижүүлгын жэл болоно үнгэрһэн байна.

Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын шэнэ зүблөө зарлаха бүхы арга бии болоод байна гэжэ элидхэлэй уласхоорондын байдалда хабаатай хуби соо хэлэгдэнэ. Европын Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай болохоёо байгаа конференциие амаршална. Пекинэй хүтэлбэрилэгшэдэй Советскэ Союзда зүрюу харша ябуулгануудые эрид буруушаана.

БОНН

П. Э. ТРЮДОГОЙ МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Канадын премьер-министр П. Э. Трюдо эндэ үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар Женевэдэ боложо байһан ниитэ-европын зүблөөн дээрэ «ябала ехэ амжалта туйлагдажа байна» гээд тэмдэглээ. Тиимэһээ энээндэ хабаадажа байһан гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар зүблөөнэй гурбадахи, түгэсхэлэй шатые үнгэргэхэ шухала. Мүнөө уласхоорондын шахардуу шанга байдал һуларуулагдажа байна гээд П. Э. Трюдо мэдүүлээ.

Тодорхойлон хэлэхэдэ, ФРГ-гэй канцлер Г. Шмидттэй, мүн бусад хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдэхэдөө, аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ-европын зүблөөнэй ябаса тухай асуудалые зүбшэн хэлсэһэн байнабди гэжэ тэрэ мэдээсэбэ.

КАБУЛ

Афган-Совет хани барисаанай суглаан

ТАСС

СССР-эй ба Афганистанай хоорондо соёлой харилсаа тогтоохо тухай хэлсээндэ гар табигдаһаар 15 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Афган-совет хани барисаанай суглаан эндэ болобо.

СССР-тэй хани барисаа, соёлой харилсаа холбоо бэелүүлхэ Афганистанай бүлгэмэй президент, Афганистанай Республикын гэгээрэлэй министр А. Каюм суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Союзай, Афганистанай хоорондохи хани харилсаан улам үргэдэн хүгжэжэ байна гэжэ тэмдэглээ. 50 гаран жэлэй урда тээһээ эшэ үндэһэтэй. хоёр ороной арадуудай хани барисаан эбдэршэгүй юм гэжэ тэрэ хэлэбэ. Афганистанда Советскэ Союзай үзүүлһэн ехэ туһаламжа хүршэ хоёр ороной хоорондохи бата хани барисаае элирхэйлэн гэршэлнэ гээд министр мэдүүлээ. Совет мэргэжэлтэдэй манайда аша үрэ түгэсөөр ажаллажа байдагыень Афганистанай арад зон мэдэдэг, харадаг юм. Эдэнэй туһаламжаар республикын экономико хүгжөөлгэ туһа дүхэм болоһон олон барилганууд хэгдээ. Афганистанай залуушуул Советскэ Союзда һурана.

Манай оронуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон саашадаа амжалтатайгаар хүгжэхэ, бэхижэхэ гээд найдажа байдагаа А. Каюм элирхэйлэн мэдүүлбэ.

КАБУЛ

Хани барисаан, хүршэ ёһоной харилсаан

ТАСС

Советскэ Союзай, Афганистанай хоорондохи хани барисаан хани хүршэ ёһоной, нэгэ нэгээ хүндэлэлгын гол ёһонуудта үндэһэлнэ. Хоёр ороной хоорондохи экономическа, техническэ, соёлой харилсаан улам үргэдэжэ байна гээд «Анис» газетэ Советскэ Союзай, Афганистанай хоорондо хани харилсаа тогтоохо тухай договорто гар табигдаһаар 54 жэлэй ойдо зорюулагдаһан статья соогоо бэшэнэ.

Ороной хүгжэлтын түсэбүүдые бэелүүлхэдэнь, СССР Афганистанда техническэ, экономическа ехэ туһаламжа үзүүлдэг байгаа, мүнөөшье үзүүлжэ байһаар гээд статья дотор хэлэгдэнэ. Афганистанай экономикын гол шухала хэдэ хэдэн барилгада совет мэргэжэлтэд эдэбхитэйгээр хабаадана.

Экономическа, техническэ, харилсаагаа хүгжөөхэ тухай СССР-эй правительствын, Афганистанай Республикын правительствын хоорондо байгша оной февраль һарада Кабулда гар табигдаһан хэлсээн хүршэ хоёр оронине холбоһон хани харилсаае элирхэйлэн гэршэлнэ.

ВАШИНГТОН

АМЕРИКАН-ИРАН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

ТАСС

Табан жэлэй турша гос хоёр ороной хоорондо 15 миллиард долларой худалдаа наймаа хэхые Иран, США үгээ ойлголсобо. Холбоото Штадуудай Иранһаа нефть худалдажа абаха тухай хэлсээн энээндэ хабаагүй.

Экономическа харилсаа холбооной талаар американ-иран комиссиин сессиин дүүрэһэнэй һүүлээр хамтын коммюнике эндэ толилогдоһон байна. Дүн хамта 8 мянган мегаватт хүсэтэй атомна хэдэн электростанци, порт Иранда барилгада, 12 миллиард долларой сэнтэй бусад проектнүүдые бэелүүлгэдэ США хабаадаха юм.

Иранай экономикын, финансын министр Х. Ансари пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Иранай, США-гай хоорондо 15 миллиард долларой худалдаа наймаа хэхэ тухай хэлсээн Баруун Европын оронуудтай Иранай хэдэг худалдаа наймаанһаа 1 миллиард доллароор үлүү байна гэжэ тэмдэглээ.

БЕРЛИН

Берлиндэ үнгэргэгдэһэн пресс-конференци

ТАСС

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ-европын зүблөөе дары дүүргэхэ гээшэ шухала удха шанартай байна гэжэ тоолонобди гээд Великобританиин лейборис партиин генеральна секретарь Р. Хейуорд, Берлиндэ үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, мэдүүлээ. Арад зоной аша туһада шухала удха шанартай договорнуудые, хэлсээнүүдые баталхаар лейборис парти СЕПГ-дэл алляар хүсэнэ гэжэ тэрэ хэлэбэ. Зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадажа байһан бүхы тала ехэ оролдолго гаргаха ёһотой гээд бии тоолоноб.

Редакторай орлогшо **М. Н. НИМАЕВ.**

Манай адрес, телефонууд:

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 2-54-54, приёмная — 2-54-93, зам редактора — 2-6[illegible], зам. редактора — 2-62-62, отв. секретаря — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-6[illegible], сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, пропаганды и агитации — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, писем и селькоров — 2-6[illegible], информации — 2-34-05, общественная приёмная — 2-56-62, машинное бюро — 2-57-63, корректорская — 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01347. Заказ №